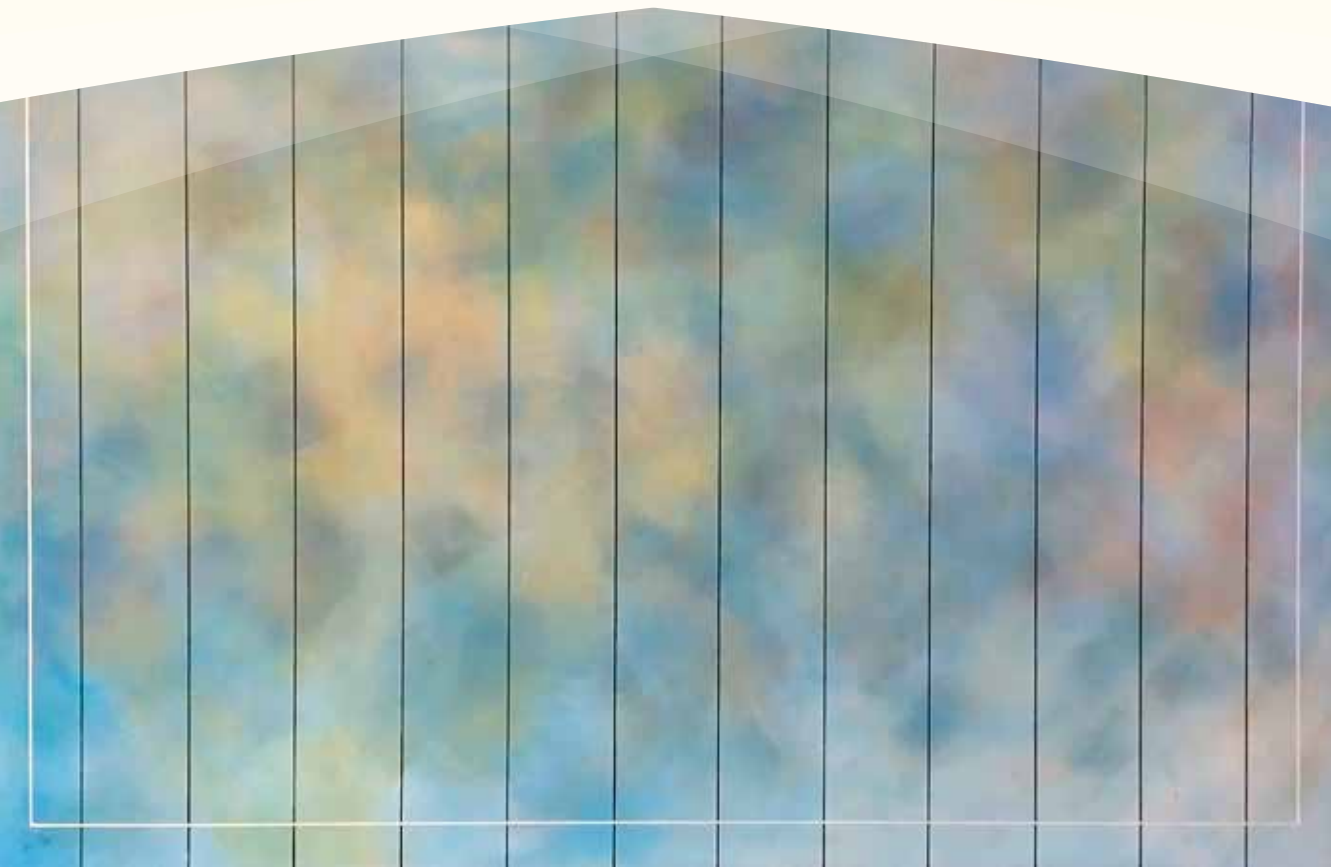

RUUSU-RISTI

Totuudenetsijän lehti 4/2025

Irtonumero 9€

Temppeli – henkinen keskus ajassa ja ikuisuudessa

Mestarien mietteitä

Joulun sanoma

Toimituskunta

Päätoimittaja

Antti Savinainen

antti.j.savinainen@gmail.com

Toimituskunnan jäsenet

Anne Paalo

Aki Filander

Taitto

Vesa Raappana

v.raappana@gmail.com

Aineisto viimeistään osoitteella:

antti.j.savinainen@gmail.com

10.2., 10.5., 1.8., 6.11.

rtf-, odt, doc, tai docx

Oikoluku

Paula Kietäväinen ja Essi Sulander

Kannen maalaus

Reo Lintera

Lehti ilmestyy

maaliskuussa, kesäkuussa, syyskuussa
ja joulukuussa

Tilaajapalvelu

ma ja ke 18.00-19.00

Kari Valula

p. 050-527 0810

kari.valula@gmail.com

Ruusu-Risti lehden tilinumero:

OP FI28 5720 9920 1090 47

Lehden vuositilaus 30 €

*Huom! Laita viestikenttään lehden
toimitusosoite.*

www.ruusuristi.fi

Julkaisija

Ruusu-Risti ry Merimiehenkatu 31
00150 Helsinki

*Julkaisija ei vastaa lehdessä esitetyistä
mielipiteistä, vaan jokainen kirjoittaja
vastaa itse kirjoituksensa sisällöstä.*

Painopaikka Picascript Oy

ISSN 1455-1632 (painettu)

ISSN 2737-1778 (verkkojulkaisu)

Sisällysluettelo

Pääkirjoitus, <i>Antti Savinainen</i>	4
Runo, Viimeinenkö kiusaus? <i>Jouko Ikonen</i>	5
Johtajan palsta, <i>Aija Tuukkala</i>	6-8
Toimittajalta, <i>Pekka Ervast</i>	9-10
Henkinen joulutervehdys, <i>Jorma A. Aunela</i>	11
Runo, Astuos temppeliin, <i>Paula Kietäväinen</i>	12
Erkki Melartin – Kohti korkeuksia -näyttely, <i>Aki Filander</i>	13
Runo, <i>Jere Palokangas</i>	14
Mestarien mietteitä, <i>Jouko Ikonen</i>	15-17
Ruusu-Risti ry:n yleisöesitelmät keväällä	18-21
Muuttuuko ihminen ja mistä muutosvoima? <i>Jukka Ammond</i>	22-30
Rakkaus, kuolema ja ikuisen elämän portti, <i>Antti Savinainen</i>	31-34
Temppeli – henkinen keskus ajassa ja ikuisuudessa, <i>Paula Kietäväinen</i>	35-41
Pekka Ervast vastaa kysymyksiin	42
Kirjaesittely, Dan Brownin Salaisuuksien salaisuus, <i>Anne Paalo</i>	44-47
Välillä olen joku muu, <i>Yrjö Härkänen</i>	48
Maailman uutisia	49
Runot Väliaika ja Liuku, <i>Reeta Liskola</i>	50
Toimihenkilöt	51

Elokuussa pidettiin Kreivilässä perinteiseen tapaan teosofisen yhteistyöryhmän (YTR) seminaari. Pirjo Aalto toimi jälleen seminaarin taitavana vetäjänä ja piti huolta siitä, että pysyimme aikataulussa. Paikalla oli varsin kattava leikkaus suomalaisesta teosofisesta kentästä, ja mukana oli myös useita ruusuristiläisiä. Olin luvannut pitää alustuksen rakkaudesta. Aihe muuntui muotoon *Rakkaus, kuolema ja ikuisen elämän portti*. Alustus on luettavissa tässä vuoden viimeisessä numerossa.

Kannustan veljiä pitämään esitelmiä ja alustuksia, koska niitä valmistellessa tulee uusia oivalluksia. Lisäksi esitelmän pitäminen on antoisa kokemus, koska yleisö antaa tilaisuudelle oman kaikupohjansa. Asian okkulttista puolta voin vain aavistella, mutta Pekka Ervast toi esille, että varsinkin kuoleman temasta puhuttaessa paikalla on monia näkymättömiä kuulijoita. Selvänäkijä ja teosofi C. W. Leadbeater kertoi, että teosofiset looshit synnyttävät valopatsaan näkymättömään maailmaan. Näin voi hyvin olla, jos ihmiset ovat harmonisessa suhteessa toisiinsa ja kohottavat mielensä pois elämän jokapäiväisistä asioista.

Syyskuun alussa pidettiin Kreivilässä symposiumi, joka niin ikään kokoaa Suomen teosofeja yhteen. Ihmisyyden tunnustajien Reija Tähtinen ja ruusuristiläinen Mikko Romppanen olivat symposiumin järjestäjinä. Mikko toimi tilaisuuden vetäjänä ja loi omalla osuudellaan vapautunutta tunnelmaa. Oli hienoa tavata teosofeja eri seuroista ja myös sitoutumattomia teosofishenkisiä ihmisiä. Symposiumiin osallistui nelisenkymmentä ihmistä, mitä voidaan pitää erittäin hyvänä määränä.

Antti Savinainen

Joskus tuntuu, että karman toimintaan liittyy kaitselmus; sana, jota harvoin käytetään teosofisissa yhteyksissä. Kerron esimerkin omasta elämästäni. Olin noin 25 vuotta sitten viemässä lastani hoitopaikkaan. Sattumoisin hoitajan lapsi oli oppilaana koulussa, jossa opetan. Näin, kuinka hän oli lähdössä bussille. Mieleeni tuli, että meillähän on sama matka, joten pyysin häntä tulemaan kyytiini. Menin autolle ja valmistauduin peruuttamaan. Ennen kuin ehdin käynnistää auton, kyyditettävä kysyi, olinko nähnyt pienen lapsen auton takana. En ollut nähnyt. Lasta ei voinut nähdä peilistä, vaan ainoastaan kiertämällä auton. Nousin autosta ja näin lapsen seisovan hiljaa auton takana, ehkä piilossa äidiltään. Pelasimme valtavalla tragedialta. Olen hyvin kiitollinen tästä karman suomasta kaitselmuksesta.

Ruus-Risti-lehti toivottaa lukijoille oikein hyvää ja rauhallista joulun aikaa ja hyvää uutta vuotta!

Kuopiossa 16.11.2025

Antti Savinainen

Viimeinenkö kiusaus?

Tuonen virran rannalla
istuu vanha miesi
illan kajo otsallansa
lähtevänsä pian tiesi

Tuonen tyttö vastapuolla
näki miehen harmaan
venhoani ukko rukka
kaipaelet varmaan?

Sitten vasta purren tuonen
sille puolen rantaa
kun oot irti elämästä
ja Luojas luvan antaa

Onko ilot ilkamoitu
surmattuna mielen surut
lemmen laulut laulettuna
kuoletettu vihan murut?

Hetken mietti vanha miesi
aatos yksi mieltä kalvoi
lempi yksi lempimättä
muisto vanha yhä valvoi

Lähden vielä koittamahan
josko hurman koisin
tumman tytön tuikesilmän
rinnalleni naisin

Tulen sitten tuonnempana
Tuonen tyttö kulta
ei oo ilo elämästä
viel loppunutkaan multa

Täällä laulan loppuun asti
sitten sinne tullaan
kun on hurmat hiipununna
kannel pantu multaan.

Tuonen tyttö tuhahteli
voi sua ukko rukka
ei sua tytöt kaipaele
lähtenyt on sulta tukka

Ei vanhat miehet ymmärrä
kun kuolon aika koittaa
ja elon kannel kaihoisasti
jo lähtövirttä soittaa

Himon ansaan kompastuu
taas ukko harmaapäinen
Mutt Elämä on armollinen
taas luopi uuden lapsen.

Jouko Ikonen

Jouluna Jumala syntyi

Vuodenkierrossa kuljemme kohti talvipäivänseisausta ja kohti Valoa, kuljemme kohti joulua ja Kristuksen syntymää – kohti mysteerisyntymää. Sekä juutalais-kristillisessä perinteessä, että kalevalaisessa mytologiaperinteessä on äiti, joka on tullut neitseellisesti raskaaksi ja joka synnyttää pojan sekä uhraa poikansa.

Kanonisten evankeliumien ulkopuolelle jääneet tekstikokoelmat **Jaakobin protoevankeliumi eli Jaakobin alkuevankeliumi** sekä **Pseudo-Matteuksen evankeliumi** ovat varhaiskristillisiä kertomuksia sekä Marian että Jeesuksen syntymästä. Jaakobin protoevankeliumi on kreikankielinen käsikirjoitus ja se ajoitetaan 300-luvulle, Pseudo-Matteuksen evankeliumi on 600-luvulla nykyisen Ranskan alueella kirjoitettu käsikirjoitus. Suomessa alkuevankeliumien vaikutus näkyy keskiaikaisessa taiteessa, jouluseimissä, jouluikonografiassa sekä yleisenä tarinaperinteenä kristillisessä kirjallisuudessa ja erityisesti mytologisessa kansanrunoudessa, kuten **Kalevalan Marjatta-runossa** sekä **Kantelettaren kolmannessa kirjassa Neitsyt Maarian virsi**.

Jaakobin protoevankeliumi sekä Pseudo-Matteuksen evankeliumi kertovat Luukkaan evankeliumin tavoin kuningas Augustuksen antaneen käskyn verollepanosta. Joosef satuloi aasin

Aija Tuukkala

ja nostaa Marian sen selkään. Jaakobin protoevankeliumi kertoo, että *Kun he tulivat puolimatkaan, Maria sanoi Joosefille: "Joosef, auta minut alas aasin selästä, sillä lapsi sisälläni painaa minua kovasti ja aikoo tulla alas"*. Joosef löytää luolan, vie Marian luolaan ja lähtee itse etsimään hebrealaista kättilöä Betlehemin seudulta. Pseudo-Matteuksen evankeliumi kertoo, että *luolassa vallitsi ainainen pimeys, koska sen syvyyksiin ei päivänvalo yltänyt. Mutta Marian mentyä sisälle alkoi koko luola loistaa kirkkaasti, ikään kuin aurinko olisi ollut sisällä. Niin kirkkaasti valo loisti, että oli kuin keskipäivä: sitten jumalainen valo valaisi luolaa. Tämä valo ei kadonnut päivällä eikä yöllä, ennen kuin Maria oli synnyttänyt pojan. Enkelit ympäröivät vastasyntyneen, ja heti kun lapsi oli päässyt jaloilleen, he ylistivät häntä sanoen: "Kunnia Jumalalle korkeuksissa ja maan päällä rauha ihmisillä, joilla on hyvä tahto."*

Toisin on meidän Kalevalan Marjattamme ja Kantelettaren Neitsyt Maaria emosen, puolukasta syntyneen neitseellisen raskauden vuoksi heitä epäillään ja pillkataa, hyljeksitään ja syytetään. He synnyttävät yksin Kipumäellä Tapionmäen tallissa ja he kadottavat vastasyntyneen pienokaisen pian tämän syntymän jälkeen. Neitsyt Maaria emosen toisintonimi Kantelettaressa on Marjatta, se paljastetaan kun hänen synnyttämisensä aika on tullut. Kanteletar laulaa Jumalan pojan syntymästä ylistäen:

*Jouluna Jumala syntyi,
paras poika pakkasella,
hevon heinähuonehesen,
sorajouhen soimen päähän.
Härkä olkia levitti,
sika penkoi pehkuloita,
poian pienen peitteheksi,
katteheksi kaikkivallan.
(Kanteletar, III kirja 6:240-247).*

Toisin on myös se, että Kantelettaren Neitsyt Maaria emonen kulkee mysteeritietä pidemmälle kuin Kalevalan Marjatta, hän kulkee neitsytäitinä kristillisiin mysteereihin asti. Kantelettaren mytologia yhdistää suomalaisen salatiehen ja esoteerisen kristillisyyden laulamalla mysteerisyntymän ja vihkimyksen tähden syntymän lisäksi neitsytäidin synnyttämän Jumalan pojan ristiinnaulitsemisen, kuoleman voittamisen ja ylösnousemisen. Kuolleista herättäjänä toimii Neitsyt Maaria emonen, hän loittoi Jumalan luoman auringon *nukuttelemaan nuivan kansan, painelemaan väen pakanan*. (Kanteletar, III kirja 6:673-674) Aurinko paistoi *paaet pehmiäksi, kivet suolaksi sulatti – päästi Luojan kuolemasta, katomasta kaikkivallan*. (Kanteletar, III kirja 6:678-683)

Sekä mytologisissa että varhaiskristillisissä tekstikokoelmissa kerrotaan, että lapsen syntymän merkkinä taivaalle ilmestyy tähti, jonka valon lähde on idässä. Tähti liikkuu ja sitä voi seurata. Beetlehemin tähden syntymä on Kristuksen syntymän tavoin profeetallinen ja ennalta määrätty. Kun Mestarit näkevät uuden tähden syttyvän, he tietävät ihmisen monadissa syntyneen tietoisuuden valon, he tietävät että tämä ihminen etsii pyhyiden tietä ja he kiiruhtavat hänen luokseen. Mestarit ottavat hänet suojelukseensa ja auttavat häntä näkymättöminä. He tekevät sen aina siihen asti, kunnes hänen henkensä voimistuu ja kunnes hän pyhittää koko elämänsä työlle, jonka päämääränä on ihmiskunnan auttaminen ja palveleminen.

Kantelettaren mysteereissä heti Neitsyt Maaria emosen pojan syntymän jälkeen tallirenki Tahvanus *iski silmänsä itähän, katsoi päin luotehesen, katsoi kaiken ilmanrannan; näki tähden taivahalla, pilkun pilvien raossa*. (Kanteletar, III kirja 6:279-283). Tahvanus kysyy paimenelta tähden syntymästä ja saa kuulla, että *siitä meille tähti nousi, uusi tähti taivahalle, kun syntyi Jumalan poika, aukesi ylinen armo*. (Kanteletar, III kirja 6:330-334). Tahvanus päättää vapautua renkinä olemisesta, *pakenen pakanan väistä, otan uskon Kiesuksesta, kastin kaikkivaltiaasta*. (Kanteletar, III kirja 6:447-449).

Hyvin tuntemamme Uuden testamentin evankelinen Neitsyt Maria kätkee kuulemansa sanat sydämeensä ja tutkiskelee niitä hiljaisuudessa. Kun taas tuntemamme kalevalainen Marjatta ja Neitsyt Maaria emonen eivät totisesti

kätke sanojaan eivätkä niitä hiljaa tutkiskele. He päästävät sanat suustaan kuuluvalla äänellä, rehellisesti, suoraan ja arvelematta. He edustavat suomalais-ta kansallishenkeä, joka on suora, tosi ja rehellinen ja joka ilmentää tahtoa. Nykypäivän Marjatat ja Neitsyt Maaria emokset synnyttävät uutta eettisesti kestävää ja henkisesti itsetietoista elämää eivätkä he vaikene. Tapahtuu mitä tahansa, he muuttavat maailmaa, sillä juuri nyt elämme aikaa, jolloin *taas heitä tarvitaan*.

*Jouluna Jumala syntyi,
paras poika pakkasella.
Nousi kuu, yleni päivä,
armas aurinko havahti,
tähet taivon tanssaeli,
Otavat piti iloa
syntyessä suuren Luojan,
yli armon auetessa.*
(Kanteletar, III kirja 6:248–255).

Joulurauhaa

LÄHTEET:

Lönnrot Elias. *Kalevala*, 28. painos. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1995.
Lönnrot Elias. *Kanteletar*, 16. painos. Suomalaisen Kirjallisuuden Seura, 1997.
Marjanen Antti, Tervahauta Ulla ja Vuolanto Ville.
Varhaiskristilliset lapsuusevankeliumit. Suomen Eksegeettinen Seura, 2021.

Ruusu-Ristin edustajat paikkakunnittain

Jyväskylä	<i>Jorma Monto</i>	040 043 4442
Kuopio	<i>Jouko Ikonen</i>	050 341 8795
Lappeenranta/Taipalsaari	<i>Paula Kietäväinen</i>	040 590 4918
Oulu	<i>Vesa Raappana</i>	044 279 6393
Porvoo	<i>Jorma Aunela</i>	040 969 2096
Siilinjärvi	<i>Ari Ihalainen</i>	040 560 4984
Tampere	<i>Kirsi-Marja Salminen</i>	0400 208 623
Turku	<i>Saara Lintera</i>	041 451 0591
Vihti	<i>Jukka Sarno</i>	040 567 7485

Joulun sanoma

Pekka Ervast, Ruusu-Risti – 1922

Joulu, juhlista jaloin, muistuttaa ihmisiä siitä, että valo kerran voittaa pimeyden, totuus valheen, veljesrakkaus itsekkyyden ja vihan.

Mutta ennen kaikkea se muistuttaa totuuden etsijöitä siitä, että Kristus kerran on syntynyt heidän sieluissaan, mystinen Kristus, joka on kirkkaasti loistava aurinko sielun pimeydessä, totuuden ja rakkauden pyhä henki itsekkään persoonallisuuden intohimojen takana.

Sen tähden jokainen totuuden etsijä kysyy sydämessään: milloinka se päivä koittaa? Milloin Kristus minun sielussani syntyy?

Ja meistä totuuden etsijöistä, teosofeista ja mystikoista, tuntuu semmoinen asia niin kaukaiselta, sillä Kristus on täydellisyyden elämänpuu ja meillä ei ole tietoa muusta kuin omien heikkouksiemme rististä!

Kuitenkin on meillä jossain sielussamme kuin aavistus siitä, ettei sen päivän tarvitsisi olla niin kaukaisessa tulevaisuudessa, ja viisaat, kokeneet opettajat väittävät, että ihmisinä osaamme jouduttaa tuon merkillisen päivän nousua.

Kuinka tämä on ymmärrettävissä? Onko meillä heikkoudessamme ja epätäydellisyydessämme niin suuri valta jumalallisen elämän yli, että saatamme ikään kuin pakottaa sitä noudattamaan tahtoamme, – voimmeko me vapaalla tahdollamme määrätä, koska Kristuksen tulee meissä syntyä?

Ei, pois se. Ei meillä ole mitään valtaa jumalallisen elämän yli. Sen omasta tahdosta riippuu, että se meissä syntyy; ellei Kristus tahdo, olemme voimattomat. Jumalan »armo» on tosiasia, jota jokainen »uudestisyntynyt» saa kokea.

Mikä sitten on tämän pulmallisen arvoituksen ratkaisu?

Sen yksinkertainen ja looginen ratkaisu on siinä, että Kristus aina tahtoo; Jumalan rakastava syli on aina avoinna, hänen ylitsevuotava armonsa ei koskaan lopu. Ihmiselämästä lainatulla vertauskuvalla on sanottu, että Kristus on ylkä, joka odottaa morsiantaan, ihmisen sielua.

Kysymys ei ole siitä, tahtooko Jumala vai ei, eikä edes siitä, koska Jumala tahtoo. Kysymys on yksinomaan siitä, tahdommeko me ja koska me tahdomme. Meidän Herramme ja Mestariimme on aina valmis. Mutta olemmeko me? Jos olisimme valmiit, ei meidän tarvitsisi hetkeäkään turhaan odottaa. Aurinko aina paistaa, mutta meidän taivaamme on pilvissä.

Olemme kuin neitsyet, jotka saivat käskyn odottaa ylkäänsä ja menivät ulos häntä vastaan. Mutta olemmeko tyhmiä vai olemmeko älykkäitä? Onko meillä öljyä lampussamme? Palaako tahdon tuli meidän sielussamme?

Ymmärtäkäämme siis, että asia todella riippuu meistä ajan suhteen. Olemme henkiolentoja mekin, ikuisen elämän perillisiä, eikä Jumalakaan meitä pakota. Jos oikein käsitämme, on Kristuksen syntymä meissä Jumalan vapaan armon osoitus ja samalla oman inhimillisen vapautemme todistus ja sinetti.

Näin ollen emme hämmästy, että Jeesus neuvoi meitä ”valvomaan ja rukoilemaan”. Itse emme kykene arvostelemaan, koska olemme valmiit, taivaallista ylkää vastaanottamaan, – sen tähden emme koskaan saa heittäytyä itsevanhurskauden, itsekylläisyyden tai itserakkauden petolliseen laiskuuteen. Silmämme on aina oleva auki näkemään, kätemme aina valmis hankkimaan, mitä meiltä puuttuu.

Toisin sanoen: meidän tulee valmistaa itseämme, meidän tulee karkottaa pilvet sielumme taivaalta, meidän tulee ylläpitää puhtauden Vesta-tulta sydämemme alttarilla.

Nyt kun vanha vuosi pian loppuu ja uusi taas alkaa, tehkäämme tili menneisyytemme kanssa. Menneisyys elää muistissa, mutta on fyysisenä todellisuutena kuollut. Kuolkaamme mekin pois menneisyytemme erehdyksistä, että voisimme syntyä uudestaan Kristuksen hyveissä. Sillä kuinka uusi elämä voisi meissä syntyä, elleimme vanhasta kuole pois?

Sellainen on joulun jokavuotinen sanoma. ★

Minusta tulee isona Antroposofisen hengentieteen maisteri. Siispä, on aika juhlia! Täten tahdon kutsua kaikki kynnelle kykenevät antroposofisen hengentieteen työskentelyviikonloppuun ja sen tapahtumiin, jotka ovat myös valmistujaiseni.

Valmistujaisjuhlat pidetään Snellman-korkeakoulun Salviassa, Jollaksessa, Puuskakuja 14, sunnuntaina 11.1. klo 15.00–19.00. Menossa mukana juhluentoni, puheita ihmisiltä, ohjattu meditaatio, taiteellista ohjelmaa sekä juhlaruokailu etukäteen ilmoittautuneille hintaan 25 €. Klo 19.00 jälkeen bileet jatkuvat viereisessä Svalvikin kartanossa iltamyöhään asti (missä lisää esityksiä, taidetta sekä meditatiivista työskentelyä).

Henkiseen työskentelyyn voi osallistua ohjaamassani työpajassa pe 9.1. ja lauantaina 10.1. klo 11.00–18.00 (perjantaina mahdollinen iltapiiri klo 20.00–22.00) sekä su 11.1. klo 11.00–14.30. Koko tapahtumasarjan aloittaa luentoni Henkinen herääminen ja tietoisuustyöskentely 2000-luvulla, Helsingin Antroposofisessa liitossa, Uudenmaankatu 25, torstaina 8.1., klo 18.00–20.00. Oviraha 2e.

Jeremy Quick

Jos tahdot ja jos se on sinulle mahdollista, voisitko osallistua **Himalajan buddhalaisen nunnaluostarin 2025 joululahjaan?** Mikä tahansa summa on arvokas lahja. Nunnaluostarin avustustili on FI79 3939 0059 3358 36 (avustustilin omistaja: *Maria de Lisitzin*). Kaikki (100 %) lahjoitustilille lahjoitetut varat lähetetään Lumlan nunnaluostarille päätemppelin loppuun saattamiseksi. Kiitos lahjasta, kiitos ihmisystävyydestä, kiitos luottamuksesta. Yhdessä saamme paljon aikaan.

Henkinen joulutervehdys

Emme ehkä ymmärrä miten paljon saamme elämältä joka päivä.
Pidämme ajattelemattomasti elämäämme itsestäänselvyytenä.
Sitä se ei todellakaan ole. Meitä korkeammat olennot, joita kristityt kutsuvat nimellä Jumala, ovat järjestäneet ja järjestävät meille ihmisille kaiken, koko ajan.
Se ettemme itse ymmärrä auttaa kanssaveljiämme sekä alempaa elämää (joka olisi todellinen tehtävämme maailmassa) aiheuttaa kaikki ongelmamme.
On turha syyttää ongelmistamme kohtaloa taikka toisia ihmisiä.
Olemme itse vastuussa omasta henkisestä sekä fyysisestä tilastamme.
Meidän todellinen jumalallinen tehtävämme on auttaa muita.
Sitä kaikki meitä korkeammilla henkisillä tasoilla olevat tekevät.
Ihmisen tulee nousta tuhlaajapojan asemasta – todelliseksi itseksensä, elämän pelastajaksi, osaksi henkisen evoluution jumalaista suunnitelmaa.

Joulutervehdyksen kokosi *Jorma A. Aunela*

Astuos temppeliin

Sisinpääni kuulostelin, mielen melskeet muunteleiksin,
emon neuvot tutkaelin, ohjehet omat koettelin.

Pesin puhtoseks' pukuni, lahjaks' saamani suorensin,
silmäin, korvain kuurasin, mielein maasta kohottelin,
e'essä hetken herättävän, kasvun ihmeen kokeaksein,
astuaksein temppeliin, seuratakseni sy'äntäni.

Jo kaikuos kanteleinen, herätteli herkkämielen,
lauleleikse oma ylkä, kutsuos syntysijani!

Arasti astelin etehen - kierrättelin, kaarrattelin,
ymyrkäisen yhyttelin, piirini täy'eks pyörähytin.

Kaks' ol' rankaa reunoillani, kupehillain kurkotteli
kuusipuinen portinpieli, veräjäinen vihtapuusta.

Pelot poies hartehiltain, huolet heitin heinikkohon!
Kuuhot kaino kumottaikse, johteileikse joutumistain.

Tuivertaos tuulen tytit, pauhu tuuli tuonenjoen!
Kaikuu kumea koputus, kutsuvi elot konnullensa.

Panutar paikalle ehätti, Pellervoinen pelloltansa,
ilman neiet taivoselta, Ahti veestä venyttäykse!

Jo valkeni vuoren kuve, kajottaikse itärinne.
Tulikehrä taivonkannen, avun ojens' inehmolle.

Valo lankes' temppeliin, varjot vaivatta pakeni.
Näytti to'eks' toivehemme, haavekuvan hahmotteli.

Ve'en värehet välkähteli, kohottaukse siivillensä
vaakalintu valkeainen, joutsen pyhällä joella.

Katselihe kuulijoita, siivet sirosti lekutti.
Lahjat lauluin luikahutti, viisun vienon välähytti.

Armolahjansa jakeli, elon ehot kuvaeli
paimentaen poikiansa, tarkastaen tanterensa.

Sovun saatteli sijallensa, kuuliaiseks' kansan käänsi,
kulkemahan kumaratta, vapahana vaeltamaan.

Paula Kietäväinen

Erkki Melartin

– *Kohti korkeuksia -näyttely*

Aki Filander

Kansalliskirjastossa 7.2.-29.8.25 esillä ollut Erkki Melartin – Kohti korkeuksia -näyttely viittaa nimessään Melartinin säveltäjätyöhön ja maailmankatsomukseen. Näyttely on järjestetty säveltäjä Melartinin (1875–1937) elämänpolun ja tapahtumien mukaisesti seinätaulujen ja lasivitriinien varaan.

Näyttely koostuu mm. Melartinin lähisuku-
laisten, opiskelutovereiden, opettajien ja asuin-
paikkojen valokuvista ja maalauksista. Näyttelyssä on esillä runsaasti Melartinilta jälkeensäjääneitä nuotistoja, ja aikalaispostikortit tukevat kokonais tunnelmaa.

Melartinin tuotantoa tuntemattomana erityisen mielenkiintoiseksi jäi hänen kalevalaisaiheinen oopperansa Aino, jonka valokuvat herättivät uteliaisuutta. Samoin myös fantasiabaletti Sininen helmi jäi mieleen kiinnostamaan. Ne myös ennakoivat hänen ruusuristiläistä maailmankuvaansa, josta näyttely antaa ainoastaan aavistuksen Tietäjä-lehden numeroilla ja Ex libris-kirjanmerkeillä, jotka kertaavat myyttisiä teemoja. Melartinin taustaa ruusuristiläisenä teosofina sivutaan lyhyesti näyttelyn loppupuolella, missä mainitaan hänen olleen Vega-musiikkiloosin mestari.

Melartinista tehdyt muoto- ja pilakuvat antavat viitteitä hänen asemastaan johtajana, kun taas vapaa-ajan maalaus- ja piirrosvälineet, matkalaukku, matkamuistoveistokset, vinylilevyt ja levysoittimet osaltaan keventävät tuota vaikutelmaa. Jäi kiinnostamaan, olivatko silinteri ja knalli Melartinin autenttisia vaatekappaleita. Näyttelyesineet ovat yksityiskohtaisia ja jättävät tilaa mielikuvitukselle askarrella erilaisten elämänvaiheiden ja mielenkiinnon kohteiden välillä. Ikävä kyllä näyttely kertoo liian vähän Melartinin teosofisesta elämänkatsomuksesta ja sen kehityksestä, mutta yksityiskohtaisena yleisesityksenä hänen elämästään se on romanttisen taidekäsitteksen mukainen.

Kokonaisvaltaisesta ja positiivisesta suhtautumisesta taiteeseen ja elämään olisin halunnut kuulla maininnan ohella useampiakin esimerkkejä. Samoin myös henkisestä opastajastaan Valentin Zeilistä ja tämän vaikutuksesta Melartinin taiteeseen olisin halunnut tietää enemmän.

Myös tuoreita Melartinin cd-levyjulkaisuja oli esillä. Kaiken kaikkiaan näyttely antoi hyvän yleiskäsityksen Melartinista taiteilijana ja haastoi hankkimaan lisää informaatiota hänen elämästään. Onneksi Metropolian yliopettajan Tuire Ranta-Meyerin juontama viidentoista minuutin video näyttelyn loppupuolella täydensi yleisesitystä antamalla yksityiskohtaisempaa tietoa taiteilijasta.

Pohdin välillä missä olette?

Missä olette te joiden maanpäällinen matka on elämä vailla kuolemaa?

Missä olette te jotka olette ymmärtäneet kärsimyksen ja sen tärkeyden?

Missä olette te jotka olette sanan ymmärtäneet ja olette sanojen koskemattomissa?

Missä olette te jotka olette luopuneet rakastumisesta ja löytäneet rakastamisen?

Missä olette te jotka näette elämän satojen ikkunoiden kautta eikä vain yhden oman?

Missä olette te joiden mielenkiinto on loputon ja lapsen kaltainen?

Missä olette te joiden korvat kuulevat ja huulet kysyvät?

Missä olette? Sitä en vielä tiedä.

Tänään aion kumminkin koputtaa uuteen oveen.

Oletteko täällä?

Jere Palokangas

Mestarien mietteitä

Jouko Ikonen

Faarao Ekhnaton eli yli 3000 vuotta sitten. Egyptissä oli tuolloin lukuisia jumalia ja vahva papisto niitä palvelemassa. Faarao kuitenkin hylkäsi vanhat jumalat ja nimitti Atonin auringon jumalaksi ja itsensä jumalaksi ja ainoaksi, jolla oli yhteys Atoniin. Hän rakennutti kokonaan uuden kaupungin Niilin varrelle ja siirsi hovinsa sinne.

Kyseessä oli siis totaalinen uskonpuhdistus, ja papistolta hävisi valta ja elinkeino. Faaraon kuoltua seuraajat yhdessä papiston kanssa palauttivat vanhat jumalat ja Ekhnatonin kasvokuvat hakattiin patsaista pois. Tämä lie ollut ensimmäisiä isoja yrityksiä saada

yksijumalaisuus voimaan Egyptin maalla. Eli yritys epäonnistui.

Kun samoja totuuksia kerrataan vuosisatoja ja enemmänkin, muodostuu uskonnollisia urautumia ihmisten kollektiivitajuntaan, eikä niistä pois pääseminen onnistu helpolla. Rooman valtakunnan aikaan kristityt saivat kalliisti maksaa yrityksen tehdä Jeesuksesta Jumala ja Jumalan ainoa poika. Kerrotaan, että keisari Nero ristiinnaulitutti kadun varteen kristittyjä soitukujaksi. Naulitut tervattiin ja sytytettiin elävinä tuleen.

Kolmikymmenvuotinen sota alkoi katolisten ja protestanttien erimielisyydestä ja laajeni usean valtion sodaksi.

Sodassa ja sen seurauksissa kuoli Euroopassa kymmeniä miljoonia ihmisiä. Niinpä Kristuksen etsiminen meni pahasti pieleen uskonnollisten käsitysten luomien syvien urautumien takia.

Mestari Koot Hoomi sanoi liki 150 vuotta sitten, että heillä on täysi työ korjata hurskaiden esi-isien uskonnollisia väärinkäsityksiä. Ehkä he itsekin olivat näitä luomassa vanhoissa inkarnaatioissaan. Koot Hoomi sanoi myös, että he ovat perin juurin kyllästyneet juutalaisen harpun kalistelemiseen kristillisen ilmoituksen hyväksi. Tarkastellaanpa näitä kristinuskon eräitä totuuksia.

Ystäväni, nyt jo eläkeläinen, sanoi vuosia sitten, ettei hän mitenkään voinut ymmärtää sijaissovituksen oppia. Miten yksi ihminen, joka eli 2000 vuotta sitten voi sovittaa kaikki maailman synnit maailman loppuun asti? Hän hankkiutui paikallisen piispan matkalle Jerusalemiin ja toivoi siellä saavansa vastauksen. Piispa oli temppelivuorella pitänyt puheen, josta hän muisti osan. Juutalaisilla oli pääsiäisenä ollut tapa, että temppeliin tuotiin kaksi karitsaa. Toinen uhrattiin ja toisen päälle manattiin kaikki kansan synnit vuoden ajalta ja se heitettiin rotkoon. Se oli siis se karitsa, joka sovitti maailman synnit? Siirtyikö tämä tapa kristinuskoon ja Jeesuksesta tuli karitsa, joka sovitti maailman synnit? No, uskokoon kukin tavallaan...

Olin nuorempana silmäillyt Vanhaa testamenttia, mutta Gazan surullinen tilanne sai minut lukemaan sen tarkemmin, lähes alusta loppuun. Pääkysymykseni oli selvittää, mikä se oli juutalaisten ja israelilaisten jumala, jonka lupauksia kansa yhä ajaa väkivaltaisesti.

Mielenkiintoinen havainto oli se, että erästä luvusta löytyi samantapainen tarina kuin uhrilampaiden. Siellä puhuttiin kylläkin kahdesta kauriista, joista toinen uhrattiin ja toisen päälle manattiin kansan synnit vuoden ajalta. Tätä ei kuitenkaan tapettu, vaan valittiin luotettava mies, joka talutti sen takaisin metsään. Kauriita oli vähän ja niitä oli vaikea saada kiinni, joten ilmeisesti ne vaihdettiin joskus lammaskaritoihin, joita oli helppo kasvattaa.

Niin mutta mikä oli se jumala, jota aina kuultiin lukuisien profeettojen kautta. Yleisvaikutelmaksi jäi, että tämä jumala suuttui, kosti, antoi taktisia neuvoja naapurikansojen hävittämiseen ja sille piti uhrata polttouhreja. Tätä Vanhan testamentin jumalaa monissa uskonnollisissa lahkoissa yhä rukoillaan ja kunnioitetaan. Suurin osa ns. profeetoista on teosofisen käsityksen mukaan meedioita, jotka hakevat tietonsa astraalitasolta ja näkevät mitä milloinkin. Ja näitähän nykyaikassakin riittää kautta maailman, ja monet heistä ennustavat maailman loppua ja lopunajan hirvityksiä.

En käy kristinuskokaan puhdistamaan, kun historia osoittaa, että ihmiset haluavat vanhan uskonsa ja urautumansa säilyttää kauas tulevaisuuteen. Oma uskoani kuitenkin puhdistan sikäli, että jätän nämä vanhat jumalat heille, jotka niitä tarvitsevat. Kun James Webb-teleskooppi suunnattiin avaruudessa ”tyhjään” kohtaan, sieltä löytyi miljoonia uusia galakseja ja varmastikin lukemattomia sivilisaatioita. Maailman Suuren Arkkitehdin rajat ovat ihmisjärjelle vielä käsittämättömät...

¹https://www.teosofia.net/e-kirjat/Mestarien_kirjeet.pdf

Viisauden mestarien kirjeissä¹ mestari Koot Hoomi sanoo tiedon hankkimisesta:

Ei, emme koskaan voi jatkaa matkaamme, jos mielimme kulkea käsi kädessä täynnä tungosta olevaa valtatieä, joka kiertää näitä kallioita ja jolla spiritualistit ja mystikot, profeetat ja näkijät tuuppivat toisiaan nykyaikana. Niin, totisesti, pyrkijöiden kirjava joukko saa huutaa vielä ikuisuuden ajan: seesam aukene. Se ei tapahdu, niin kauan kuin he pysyttelevät näiden sääntöjen ulkopuolella. Turhaan teidän nykyaikaiset näkijänne ja naisprofeettanne ryömivät jokaiseen sattumalta näkemäänsä halkeamaan ja rotkoon, josta ei ole ulospääsyä eikä tilaisuutta nähdä. Ja sinne päästyään he vielä turhempaan korottavat äänensä ja huutavat: "Heureka, olemme saaneet Herralta ilmoituksen", sillä totisesti he eivät ole saaneet mitään sellaista... ainoastaan meidän timantinkovien kallioittemme" korkeimmalta huipulta voit joskus nähdä koko totuuden katseen syleillessä koko rajatonta taivaanranta.

Hänen käsityksensä Jeesuksesta oli tämä:

...jokaisen kristityn Kristus on Vach, "mystinen ääni", jota vastoin ihminen Jeshu oli vain kuolevainen kuten mekin, adepti enemmän luontaisen puhtautensa ja varsinaisesta pahasta tietämättömyytensä vuoksi kuin sen kautta, mitä oli oppinut vihityiltä rabbeiltaan ja (jo siihen aikaan) kovaa vauhtia rappeutuvilta egyptiläisiltä hierofanteilta ja papeilta.

Uuden testamentin hebrealaiskirjeessä mainitaan, että Jeesus oli ylipappi Melkisedeksen järjestyksen mukaan. Hän oli siis käynyt pitkän vihkimyspolun vanhassa vihkimysjärjestelmässä ja tullut adeptiksi, täydelliseksi ihmiseksi. Kirjeessä mainitaan myös, että hän oli edellä kulkija. Niinpä hänen elämänohjeitaan kannattaa noudattaa kunkin omalla vihkimyspolullaan.

Ruusu-Risti ry:n yleisöesitelmät keväällä 2026

HELSINKI

Merimiehenkatu 31. Helsinki, sunnuntaisin klo.12.00

Tiedustelut: *Jukka Sarno* p. 040 5677485

10.1. Erkki Melartin 150-vuotis juhlakonsertti (lauantai!)	<i>Pinja Ukkola</i>
18.1. Zen ja zenin harjoittamisen taito	<i>Mitra Virtaperko</i>
25.1. Pekka Ervastian tie	<i>Pirjo Aalto</i>
1.2. Tietoisuuden mysteeri	<i>Pentti Tuominen</i>
8.2. Alempi ja korkeampi magia	<i>Sauli Siekkinen</i>
15.2. Taivaankannen takojat	<i>Jarmo Anttila</i>
22.2. Vesimiehen ajan ihmiskuvaa ja kulttuuria	<i>Anne Paalo</i>
1.3. Kalevalajuhla Juhlapuhe	<i>Aija Tuukkala</i>
8.3. Ykseys – lähtökohta, päämäärä ja haaste	<i>Mauri Lehtovirta</i>
15.3. Milarepa Tiibetin suuri joogi, elämä ja opetukset	<i>Seppo Aalto</i>
22.3. Krishnamurtin opetuksia: "Kun oivalluskyky herää niin koetaan tuntematon todellisuus"	<i>Pertti Spets</i>
29.3. Auttamisen monet muodot	<i>Kari Valula</i>
5.4. Pääsiäismatinea, erillinen ohjelma RR-lehdessä 1/2026	<i>Jukka Sarno</i>
12.4. Elämän palapeli ja ehdottomat totuudet?	<i>Raija Lemström</i>
19.4. Uhrautujasta uhriin	<i>Jari Jokilehto</i>
26.4. Iloista syntistä jumala rakastaa	<i>Annikki Arponen</i>
3.5. Intuition asema henkisessä kehityksessä	<i>Marjaan Makkonen</i>
10.5. Muuttuva tietoisuutemme tässä ajassa	<i>Marko Manninen</i>
17.5. Tietoisuus 2.1	

Etsijäin piiri: Kaikille avoin ruusuristiläinen keskustelupiiri joka toinen maanantai klo 18.00: 12.1., 26.1., 6.2., 23.2., 9.3., 23.3., 13.4., 27.4., 11.5. ja 25.5.

Osoite: Merimiehenkatu 31. Helsinki.

Yhteyshenkilö: Ruusu-Ristin sihteeri *Jukka Sarno* p. 040 5677485

Tervetuloa!

Ruusu-Risti ry:n yleisöesitelmät keväällä 2026

JYVÄSKYLÄ

Aittokalliontie 3, Jyväskylä, sunnuntaisin klo 13.00

18.1. Mestarien mietteitä	<i>Jouko Ikonen</i>
15.2. Ekosofia	<i>Pirjo Paldanius</i>
15.3. Mieleni minun tekevi	<i>Aija Tuukkala</i>
12.4. Vesille venosen mieli	<i>Paula Kietäväinen</i>
3.5. Tietoisuus 2.0	<i>Marko Manninen</i>

Luku- ja keskustelupiiri:

21.1.2026 alkaen, joka toinen keskiviikko klo 18.00–19.30.

Vetäjänä *Terttu Wiio*, p. 040 579 5730

Yhteyshenkilö: *Jorma Monto* p. 0400 434 442

LAPPEENRANTA

Kuutinkulma, Valtakatu 23, Lappeenranta, sunnuntaisin klo 14.00

Tiedustelut: *Paula Kietäväinen* p. 040 590 4918

25.1. Iloista syntistä Jumala rakastaa	<i>Jari Jokilehto</i>
22.2. Tunne itsesi	<i>Markku Jaatinen</i>
29.3. Vesille venosen mieli	<i>Paula Kietäväinen</i>
19.4. Tao on spontaania järjestystä	<i>Annikki Arponen</i>
17.5. Taivaankannen takojat	<i>Jarmo Anttila</i>
Huom. 22.2. ja 19.4. esitelmien järjestäjä Teosofinen Seura ry	

Lisäksi **teosofinen keskusteluryhmä** (sama kellonaika ja paikka):

18.1, 15.2, 15.3, 12.4, ja 10.5. Yhteyshenkilö: *Maija Kuitto* p. 0400 677 777

Ruusu-Risti ry:n yleisöesitelmät keväällä 2026

TAMPERE

Kulttuuritalo Laikku, Keskustori 4, Tampere, sunnuntaisin klo 12.30

Tiedustelut: *Kirsi-Marja Salminen* p. 0400 208 623

11.1. Alempi ja korkeampi magia	<i>Sauli Siekkinen</i>
18.1. Elämäkertaus kuoleman rajalla	<i>Antti Savinainen</i>
Huom! Esitelmä alkaa klo 14.30	
8.2. Iloista syntistä Jumala rakastaa	<i>Jari Jokilehto</i>
22.2. Mieleni minun tekevi	<i>Aija Tuukkala</i>
8.3. Esitelmä ilmoitetaan myöhemmin	
5.4. Esitelmä ilmoitetaan myöhemmin	
12.4. Esitelmä ilmoitetaan myöhemmin	
26.4. Henkisiä löytöjä etsijän tiellä	<i>Pirjo Aalto</i>
10.5. Esitelmä ilmoitetaan myöhemmin	
24.5. Elämän palapeli ja ehdottomat totuudet	<i>Jukka Sarno</i>

Lukupiiri:

Tampereen Ruusu-Ristin lukupiiri kokoontuu joka 2. tiistai kello 18.00–19.30: 13.1, 27.1, 10.2, 24.2, 10.3, 24.3, 7.4, 21.4, 5.5, 19.5.

Kulttuuritalo Laikku / Idealinna osoitteessa: Keskustori 4, 33100, Tampere.

Yhteyshenkilö: *Kirsi-Marja Salminen* p. 0400 208 623

TURKU

Osoite: Tuurintupa, Tuureporinkatu 14, Turku, sunnuntaisin klo 12:00

Tiedustelut: *Saara Lintera*, p. 041 451 0591

18.1. Metsä – suomalaisten temppeli	<i>Sauli Siekkinen</i>
8.2. Elämäkertaus kuoleman portilla	<i>Antti Savinainen</i>
8.3. Mieleni minun tekevi	<i>Aija Tuukkala</i>
12.4. Sanan mahti	<i>Rauno Rinkinen</i>
3.5. Aihe ilmoitetaan myöhemmin	

Keskusteluilta keskiviikkona klo 18:00-19:30: 21.1., 4.2., 18.2., 4.3., 18.3., 1.4., 15.4., 29.4. ja 13.5.

Kaikille avoin keskusteluryhmä, missä yhdessä sovittuun keskusteluaiheeseen liittyen kukin osallistuu haluamallaan tavalla. Puheenvuoroissa on sijaa omille pohdinnoille.

Yhteyshenkilö: *Saara Lintera* p. 041 451 0591, turku@ruusuristi.fi

PORVOO

Lisitzinin Taidemuseon ekumeeninen keskus, Sibeliuksenbulvardi 15, Porvoo,
Maanantaisin sekä keskiviikkoisin klo 18:00

Tiedustelut: *Jorma Aunela*, sähköposti: lisitzin.museo.ekumeni.keskus@gmail.com

Maanantaiesitelmät

2.2. Rakkaus	<i>Doris Ignatiew</i>
16.2. Kuolematon ihminen	<i>Markku Jaatinen</i>
2.3. Pohdintaa kehityksestä	<i>Berit Elfving</i>
16.3. Luottamus, välittäminen ja läsnäolo	<i>Sinikka Haapanen</i>
30.3. Valon Tiellä esitelmä, aihe ilmoitetaan myöhemmin	
13.4. Elämän palapeli ja ehdottomat totuudet	<i>Jukka Sarno</i>

Keskiviikkoesitelmät

4.2. Mitä meille tapahtuu kuoleman jälkeen, ja mitä ennen syntymää	<i>Jorma A. Aunela</i>
18.2. Aihe ilmoitetaan myöhemmin	<i>Johanna Mikkeliä</i>
4.3. Valon Tiellä esitelmä, aihe ilmoitetaan myöhemmin	
18.3. Valon Tiellä esitelmä, aihe ilmoitetaan myöhemmin	
1.4. Teosofia suhteessa uskontoihin ja elämäkatsomuksiin, omakohtainen näkökulma	<i>Martti Rytivaara</i>

Ensimmäinen tunti esitelmä, toinen tunti keskustelua aiheesta.

Kahvi- ja teetarjoilua

Vapaaehtoinen oviraha

Yhteyshenkilö: *Jorma A. Aunela*, jorma.a.aunela@gmail.com

SIILINJÄRVI/KUOPIO

Osoite: Asematie 12, Siilinjärvi, sunnuntaisin klo 12:00

Tiedustelut: *Antti Savinainen* (antti.j.savinainen@gmail.com)

25.1. Pekka Ervastian elämäntyö	<i>Erik Gullman</i>
15.2. Jos mestareita seuraisimme	<i>Lauri Livistö</i>
22.3. Pekka Ervastian esoteerisia opetuksia	<i>Antti Savinainen</i>
19.4. Suora, luja ja lempeä	<i>Matti Koskinen</i>
3.5. Henkisiä löytöjä etsijän tiellä	<i>Pirjo Aalto</i>

Muuttuuko ihminen – *ja mistä muutosvoima?*

Kuva: Yelizaveta Dyedova /Pixabay

Jukka Ammondt

Monenlaisten suorituspainoiden keskellä nykyihminen elää digitalisoituvassa maailmassaan rakentaen jokapäiväisen elämänsä ja olemassaolonsa älypuhelimien toimintojen ja näyttöruudun varaan. Henkilökohtaisen selviytymiskamppailun rinnalle on kuitenkin nyt noussut kaikki muut ahdistukset ylittävä, meitä kaikkia yhdistävä tekijä, ilmastonmuutos. Sen etenemisen edes jonkinlainen hillitseminenkin tulee vaatimaan pikaisia toimenpiteitä.

Toiminta luonnon ja luontoarvojen puolesta on toki viime vuosikymmeninä entisestään lisääntynyt, mutta ympäristökysymykset ovat aina jääneet

taloudellisen voitontavoittelun ja hyötyajattelun syrjäyttäminä toisarvoiseen asemaan.

Ihmisen kulttuurin pitkältä saralta vuosisatojen ja vuosituhansienkin takaa löytyy sellaisia ajattelijointa ja henkisiä valtavirtauksia, jotka voisivat tarjota sopivan alustan tämän päivän tilanteen kartoittamiseen edessä olevaa välttämättömyyttä paradigman muutosta varten. Se koskee nykyihmisen kokonaisvaltaista elämäntapaa ja olemassaolon mieltämistä. Suuri muutos on aivan väistämättömästi edessämme. Miten se voisi ylipäättään olla mahdollista toteuttaa? Tekninen osaaminen ja robotisaatio eivät voi tarjota ratkaisua siihen, miten

saada ihminen kohtaamaan oma itsensä, henkinen minuutensa. Tämän on tehokkaasti estänyt ja sulkenut pois moderni kuluttamisen elämäntapa ja yhä uusien tarpeiden tehotuotanto. Ihminen on vieraantunut henkisestä olemuksestaan.

Yli viisikymmentä vuotta sitten aloitin opiskeluni Turun Yliopiston humanistisessa tiedekunnassa. Minulle oli unohtumaton elämys osallistua professori Eino Krohnin pitämään Estetiikan perusteet -nimiseen luentosarjaan. Kun vanha opintokirjani äskettäin osui käteeni etsiessäni jotakin kaapistojeni kätkeistä, jäin katselemaan ensimmäiseen lukukauteeni kuuluvien aloitusmerkintöjen joukosta Eino Krohnin nimikirjoitusta syyskuun seitsemänneltätoista päivältä 1967. Mieleeni tulvahti elävästi, miten avausluento minussa herätti tuntemuksen, jota voisin nyt luonnehtia uuteen henkiseen ilmastoon siirtymisenä. Se oli hyvin myönteinen muutosvoima ja loi suunnan opiskelulleni ja uran valinnalleni.

On poikkeuksellista, että itse oppiaineen professori pitää luentosarjan, johon osallistujat ovat vasta opintonsa aloittavia nuoria keltanokkaylioppilaita. Yleensä laitosten assistentit veloitettiin tällaisiin tehtäviin. Sen tulin nopeasti huomaamaan saman lukukauden aikana aloittaessani aineyhdistelmääni kuuluvien muiden oppiaineiden luentojen seuraamisen. Sen pääsin kokemaan myöhemmin myös omakohtaisesti, kun estetiikan perusteiden pitäminen approbatur-tasoon kuuluvana johdatuskurssina annettiin aikanaan minunkin tehtäväkseni. Se tapahtui seuraavalla vuosikymmenellä siinä vaiheessa, kun loppututkintoni jälkeen aloitin oman

työurani kirjallisuuden ja kulttuurin tutkimuksen alalla toisessa yliopistossa.

Todellakin, suurella syyllä voin todeta, että olin onnekas. Pääsin kokemaan kirjaimellisesti aitiopaikalta, luentosalin ylöspäin kohoavien istuinrivistöjen keskivaiheilta, eräänlaista spehtaakkelia, jossa eläkeiän tuntumassa oleva tunnettu professori edustaa jotain arkielämän yläpuolella olevaa todellisuutta sekä oman olemuksensa että luentojensa aiheen mukaisesti. Hän tarjosi nuorille opiskelijoille oman tutkimusalanansa perspektiivistä lähtökohtia ymmärtää henkisen kulttuurin olemusta ja sen arvoja, ja myös kokea sen tarjoamat mahdollisuudet ihmisen henkiseen kasvuun. Se ei ollut nousua jonnekin tieteen norsunluutorneihin, vaan siinä omalla tavallaan johdatettiin laskeutumaan itse elämän syvien ja kirkkaiden pohjavirtojen äärelle. Sitä voisi luonnehtia vanhalla latinankielisellä ilmaisulla *ad fontes* – lähteille. Siinä oli humanismin henkeä, johon jo sinänsä kuuluu oikeus ja velvollisuus ottaa osaa kulttuurikeskusteluun ja vaikuttaa henkisten arvojen löytämiseen muuttuvassa yhteiskunnallisessa ilmapiirissä, johon loi tuolloin oman taistelevan värinsä radikaali ylioppilasliikehdintä.

Muistan vieläkin elävästi sen, miten Eino Krohn aloitti estetiikan luentonsa määrittelemällä esteettisen kokemuksen todellisuuskokemuksena, ”läsnäolevana irrationaalisena todellisuutena, jota myös voimme määritellä raikkautena, intensiivisyytenä, täyteläisyytenä”. Kun kaksi vuosikymmentä myöhemmin kirjoitin laajaa julkaisua Eino Krohnista huomasin, että täsmälleen samoilla sanoilla hän oli puolustanut esteettisen

todellisuuden olemassaoloa reaalisuuden läsnäolon kokemuksena jo vuonna 1935 väitöskirjassaan Objektivistinen estetiikka, jossa hän korosti arvofilosofista objektivismia eli arvon ulkokohtaista olemassaoloa ja pätevyyttä arvostavasta yksilöstä, subjektista, riippumatta. Saksalaisen fenomenologian, mm. Edmund Husserlin ja Max Schelerin sekä erityisesti Maximilian Beckin ohella Eino Krohn oli saanut väitöskirjassaan esittämilleen ajatuksille tukea myös Turun Yliopistossa filosofian oppituolia pitävältä J. E. Salomaaalta, joka oli tutkimuksessaan Totuus ja Arvo päätenyt subjektivistista idealismia vastustavaan kantaan. Jo itse totuuden käsitteeseen kuuluu Salomaan mukaan ehdottomuus, eli kuten Salomaa kirjoittaa: ”Voidaksemme ensinkään puhua totuudesta, meidän on oletettava totuuden käsite ehdottomaksi”.

Toinen Eino Krohnin omaksuma Salomaan keskeinen argumentti koskee arvon transsendenttista luonnetta, subjektista riippumattoman objektivisen transsendenttisen olemassaolon tunnustamista. Arvojen viimeinen perustelu jää tieteen ulkopuolelle, sillä miten voitaisiin tieteellisesti perustella vaikkapa ihmisrakkautta. Kenen oma arvoelämys ei välittömästi puhu tämän arvotunteen puolesta, häntä eivät tieteelliset todistukset koskaan voi saada siitä vakuuttumaan, korostaa Salomaa. Hän viittaa arvon kokemisen välittömyyteen juuri siitä perustasta, mistä Eino Krohn objektivistisen suunnan edustajana tuli määrittelemään esteettisen arvoelämyksen luonteen. Näin Eino Krohnin estetiikan peruslähtökohtana oleva ajatus estetiikasta osana yleistä

arvojen filosofiaa – jyrkästi eroavana positivistisen tradition psykologis-sosiologisista taiteenselityksistä – oli jo pohjustettu suomalaisessa filosofiassa, mutta ei varsinaisesti estetiikassa.

Käsitys olemassaolon viimeisten perusteiden transsendenttisesta luonteesta johtaa materialismi-kriittisenä näkemykseen, että aineellisuuden olemus kaikkia muotoja kannattavana tekijänä lopulta jää aina tavoittamattomaksi, määrittelevän käsityskykymme ulkopuolelle.

Palaan nyt takaisin syyslukukaudelle 1967, estetiikan perusteiden ensimmäiselle luennoille, kun salintäyteinen kuulijakunta seurasi intensiivisesti luentoesitystä. Tuskinpa kukaan oli saanut aihetta harhautua miettimään, miten arvostettu tieteenalansa vaikuttaja oli päätenyt esittämäänsä näkemykseen esteettisestä elämyksestä nimenomaan erikoislaatuksena irrationaalisen todellisuuden läsnäolon kokemuksena. Professorin jotenkin eteerisestä olemuksesta jo sinänsä säteili saliin jotain sellaista, jossa hänen olemassaoloaan aineellisuudessa ja reaalisuudessa tuntuisi pitävän yllä sellainen henkisyyden irrationaalinen taso, jota ei voi ymmärtää, selittää tai määritellä. Hän vain oli tuossa kateederin edessä ilmaisten itseään ja oli näin koettavissa omana erikoislaatuksena ilmiönään ikään kuin todistaen jo sellaisenaan esittämiensä näkemysten oikeutuksen ja pätevyyden. Esimerkkinä todellisuuden läsnäolon kokemuksesta hän tarjosi kuulijakunnalleen seuraavanlaisen kuvauksen, jonka oli kirjoittanut saksalainen taidemaalari Hans Thoma:

Olin luonnossa nähnyt jo tuhansia lehmii kiinnittämättä asiaan erityistä huomiota. Mutta eräänä päivänä olin äkkiä sellaisen lepäävän, märehävän eläimen edessä. Kunnioituksen väristys kulki lävitseni tämän Jumalan suuren ihmeen edessä, tämän käsittämättömän animaalisen elämän personoitumisen edessä.

Johdattaessaan luentoyleisöään esteettisen todellisuuskokemuksen äärelle Eino Krohn puhui myös niistä "armoitetuista hetkistä", jolloin me jokainen arkistenkin askareiden keskellä saatamme haltioituneena pysähtyä jonkin olemassa olevan ilmiön edessä.

Ehkä se on ollut ihmeellinen aurin-gonlasku rannattoman meren taakse, ehkä omituisen kiemurtelevin oksin kurottautuva puu, ehkä ilme lapsen kasvoilla, tai kenties vain tuttu puistonnurkkaus, näköala ikkunastamme, väriläikkä kivimuurissa tai sitten ihmissielu, joka keskellä jokapäiväisen elämän kiirettä on edessämme paljaana luonteensa erikoislaatuisuudessaan.

Nämä sanat löytyvät Eino Krohnin kirjasta Esteettinen maailma, ja samoja ilmaisuja hän käytti myös estetiikan perusteiden ensimmäisellä luennollaan korostaakseen sitä näkemisen hurmiota, joka voimakkaan läsnäolon täyteläisyydellään voi yllättää meidät minkä tahansa tutunkin kohteen havainnossa. Tähän yhteyteen sopii hyvin Eino Krohnin tarjoama esimerkki liittyen eksistentalisti Jean-Paul Sartren tunnetuimpaan romaaniin La Nausée (suom. Inho), jonka päähenkilö kirjoittaa päiväkirjassaan:

Olin samanlainen kuin muutkin. ... Sanoin, kuten he: Meri on vihreä, tuo valkea piste tuolla on lokki, mutta minulta puuttui tuntu niiden olemassaolosta.

...sitten äkkiä kaikki selkeni kirkaaksi kuin päivä. Olemassaoloa peittävä verho repesi. Olemassaolo ei enää ollut hauras abstraktinen käsite, vaan olioiden ydin. Olemisuus täytti kastanjan juurien jokaisen solun. Mutta kaikki nuo oliot jollakin tavoin kiusasivat minua, olisin halunnut, ettei niiden olemassaolo olisi ollut niin tuntuva, vaan niukempaa, pidättyvämpää. (suom. Juha Mannerkorpi)

Tavanomaiset katsomis- ja havaintotottumukset ovat ikään kuin turvallisempia, sillä ne liittyvät toteavaan havainnointiin, teoreettiseen tai käytännölliseen asenteeseen kohdata ympäristö ja maailma. Taideteoksen tehtävä olisi juuri näiden tottumusten rikkominen. Tähän keskeiseen johtoaikutukseensa Eino Krohn tutkimuksissaan jatkuvasti palaakin puhumalla taiteen ja taiteilijoiden tehtävästä milloin tienviittoina, milloin uudisraivaajina, esitaistelijoina tai oppaina, jotka johtavat meidät olemassaolon kauneuden eteen. Hän lausui ajatuksensa myös hengellisyyteen liittyvin ilmaisin nimittäessään taiteilijoita kauneuden profeetoiksi, "jotka avartavat näköpiiriämme ja johtavat meidät näkemään kaikkiallisen, jumalallisen kauneuden."

Välittömän esteettisen tarkastelun myötä syntyvä olemassaolon kauneusarvojen kokeminen edellyttää sellaista elämäntapaa, jossa on aina enemmän tai vähemmän riippumattomuutta tavanomaisista arkielämän rutiineista ja intresseistä. Väitöskirjassaan Eino Krohn käsittelee Walt Whitmanin esteettistä elämäntapaa. Virikkeet tähän hän näyttää saaneen oppi-isältään Maximilian Beckiltä, joka Eino Krohnille lähettämässään kirjeessä toteaa, että erityisesti

Whitman on vaikuttanut hänen esteettiseen näkemykseensä ja että Whitmanin lyriikka oli antanut hänelle elämyksellisen tuntuman siihen “ihmeelliseen kauneuteen ja ihanuuteen”, jonka tämä kaikkialla ympärillään näki.

Beckin ajatuksia seuraten Eino Krohn kirjoittaa, että Whitman ei kaihda runokuvauksissaan mitään ilmiötä. Veturit ja miljoonakaupungit ovat hänelle yhtä läheisiä kuin auringonlasku ja meren mainingit. Ruohon, puiden, kukkien ja muiden luonnon äänien kuunteleminen tuotti hänelle suurempaa mielihyvää kuin mitä ne tavalliselle ihmiselle tarjoavat.

”Whitman on realisti, koska kaikkein mitä on, sisältyy kauneus, ihme.” Sanat ilmaisevat jälleen kerran Krohnin väitöskirjassaan puolustamaa teoriaa reaalisuuden täydellisestä irrationaalisuudesta, jota ainoastaan tunteissamme voimme vastaanottaa. Eino Krohnin estetiikan kulmakiveksi vahvistuu siis väite, että kokemusmaailmaamme kuuluvaa irrationaalista todellisuutta on oikeus pitää todellisen realiteetin havaintona. Tähän teesiin hän liittää esteettisen arvon käsitteen puolustamalla arvojen objektiivisuutta.

Esteettinen mielihyvä, kauneuden kokeminen, voidaan ymmärtää ihmisen henkiseen olemiseen kuuluvana ominaisuutena, jossa avautuu luonnon ja ympäristön merkitys tunteemme myötä. Esteettinen asennoituminen perustuu toisenlaiseen suhtautumiseen kohteeseensa, mitä käytännöllisessä elämän menossa ja taloudellisen hyödyn tavoittelussa tarvitaan. On erityisen kiintoisaa ja kuvaavaa, miten esteettisen alueen lopullisessa määrittelyssä

ratkaisevan askelen teki merkittävimpiin uuden ajan filosofiin kuuluva Immanuel Kant vuonna 1790 ilmestyneessä teoksessaan *Kritik der Urteilskraft* (Arvostelukyvyn kritiikki), jossa hän määritteli esteettisen tunnesuhtautumisen intressittömäksi (”uninteressiert”) mielihyvän kokemukseksi. Suomalaisista esteetikoista Yrjö Hirn käytti termin suomenkielisenä vastineena sanaa ”pyyteetön”, jossa pyritään tavoittamaan Kantin tarkoittamaa esteettisen arvostelman itsenäisyyttä. Eino Krohn pitää K.S. Laurilan käyttämää sanaa ”puhdas” vieläkin osuvampana ilmaisuna Kantin uraa uurtavasta päätelmästä eli siitä, että voimme luoda kohteenamme oleviin ilmiöihin ja esineisiin suhteen, jossa koemme puhdasta mielihyvää niiden itsensä olemisen myötä ilman mitään sivutarkoituksia.

Kant päätyy määrittelemään kauneuden seuraavin sanoin: ”Schön ist das, was ohne Interesse und ohne Begriff, allgemein und notwendig gefällt”. (Kaunista on se, mikä ilman ”intressiä” ja käsitteitä herättää yleistä ja ehdotonta mielihyvää.)

Esteettinen ilmiö on itsetarkoitukSELLISTA, se on kaikista muista tarpeista puhdas ja vapaa perustuen näin itseisarvoon. Kant käyttää tässä yhteydessä määritelmää ”tarkoitus ilman tarkoitusta” ja ”päämäärä ilman päämäärää”. Näillä paradokseilla Kant näyttää tietoisesti pyrkivän erottamaan esteettisyyden luonteen työn maailmaan sisältyvästä päämäärällisestä toiminnasta. Taiteellisen toiminnan tuloksena luotu taide-teos on inhimillisten voimien vapaan kehityksen aluetta, vastakohtanaan välineellisyyteen sidoksissa oleva palkkatyö.

Immanuel Kantin ajatuksiin tukeutuen hänen aikalaisensa, saksalaisen kirjallisuuden suuri klassikko, nykyaikaisen estetiikan uranuurtaja Friedrich Schiller, pohti esteettisen kasvatuksen kysymyksiä teoksessaan *Briefe über die ästhetische Erziehung des Menschen* (Kirjeitä ihmisen esteettisestä kasvatuksesta). Hän nimittää kauneutta ihmisen toiseksi luojaksi korostaen, että esteettinen tila on välttämätön edellytys ihmisluonnon vapautuessa nautintojen, hyötyajattelun ja kärsimysten kahleista eli ihmistä sitovasta ainevietistä ja päästä nousemaan ajatuksen ja tahdon tilaan. Totuus ja hyvyys eivät voi kehittyä ainevietin alaisuudessa, vaan siitä vapaina kauneuden herättämän tunteen myötä.

Schillerin keskeinen ajatus esteettisestä suhtautumisesta ihmisen aistillisen ja henkisen olemuspuolen sopusointuun saattavana yhdistävänä tekijänä antaa oman kauaskantoisen perusteensa ajatukselle kauneudesta ihmisen ja ihmis-kunnan opettajattarena.

Voisinkin nyt esitykseni tässä vaiheessa asettaa kysymyksen, eivätkö juuri edellä esittelemäni klassisen saksalaisen estetiikan piirissä yli kaksisataa vuotta sitten kehitetyt ajatukset kauneudesta voisi tarjota perustan, jolta nyky-yhteiskunnan henkinen ilmastonmuutos – uusi asenne elämään, olemassaoloon ja luontoon – voisi toteutua. Kyse on asenteiden ja arvomaailman välttämättömästä muutoksesta. Kulutuskeskeiseen maapallomme luonnonvarojen tuhlaukseen perustuvasta elämäntavasta on siirryttävä uuteen elämän ymmärrykseen ja nauttimaan aineettomista, henkisistä hyödykkeistä. Koviin aineellisiin arvoihin perustuva elämäntapa,

elintasokilpailu ja ulkoista menestystä ja mainetta tavoittelevat itsekkäät päämäärät pitävät nykyihmistä ainevietin lumoissa. Sen luomat nautinnot ohime-nevyydessään ja pintapuolisuudessaan sulkevat väylän henkisen olemassaolon kokemiseen, jossa kauneuden vapauttava ilmaisuvoima voi toimia.

Kun ihmisen yhteys henkiseen olemuspuoleensa kuihtuu modernin elämänmenon ja elämäntavan tarjoamissa puitteissa, syntyy otollinen kasvualusta monille mentaalisille sairauksille kuten jo lasten ja nuortenkin keskuuteen levinneeseen masennukseen. On puututtava perin pohjin niihin rakenteisiin, jotka saavat aikaan näköalattomuutta ja pitävät ihmistä ainevietin kahleissa. Erilaisten terapeuttien ja elämäntahdinnan konsulttien ammattiryhmän kasvu on suoraan verrannollinen nyky-yhteiskuntamme ihmisten potemaan henkisen puutostilan kasvuun.

Ainevietin valtaa ja sen jatkuvuutta suosivat rakenteet toimivat kaikkialla länsimaissa. Ne pitävät yllä jatkuvan talouskasvun ja kulutuksen lisäämisen ideologiaa ja globaalia kilpailua tavarantuotannosta, antavat sytykkeitä kauppasodille ja luovat yhä lisääntyvää energian tarvetta. Näkymät eivät todellakaan ole rohkaisevia, kun edelliseen luetteloon liitetään vielä vaikkapa maapallomme suurten mahtivaltioiden kilpavarusteluun ja uuteen aseteknologiaan kohdistuvat valtavat taloudelliset panostukset.

Voiko olemassa olevia rakenteita ylipäättään enää muuttaa? Onko ihmiskunnan koeaika maapallollamme päättymässä painajaismaisiin näkyihin itsetuhoisen ihmisen lopullisesta perikadosta? Niin kauan kun on elämää, on

myös toivoa. Näin vanha sanonta kuuluu. Tuoreimpia toivon kipinöitä tarjoavat viime aikoina eri puolilla maailmaa tapahtuneet nuorten ilmastomarssit.

Friedrich Schillerin esittämä johtojatous ihmisen vapauttamisesta aineviettä kahleista osoittautuu yllättävän osuvaksi ja ajankohtaiseksi. Nykyisen modernin yhteiskuntamme toiminta ja tavoitteet perustuvat aineellisten arvojen läpäisemään kulutukseen ja ostovoiman lisäämiseen. Käsitys hyvinvoinnista ja sen edistämisestä liitetään valitettavasti edelleenkin lähinnä vain aineellisiin arvoihin, joten tunnusluvut ovat helposti saatavilla kulutukseen liittyviltä sektoreilta ja muutettavissa tilastoiksi ja kaavioiksi. Schillerin esittämä tie korostaa sitä vastoin välttämätöntä siirtymistä aineellisista arvoista länsimaisen kulttuurin henkisenä perustana olevien ikuisten arvojen yhteyteen. Tässä vapautustyössä juuri kauneus on ratkaisevassa asemassa. Samaan johtopäätökseen päätyi 1790-luvun viimeisinä vuosina tehty saksalaisen idealismin ensimmäisenä ohjelmasuunnitelmana tunnettu fragmentti, jonka laatijoina olivat nuoret filosofit Schelling ja Hegel sekä runoilija Hölderlin. Julistuksessa todetaan kauneudesta mm. seuraavaa:

Lopuksi kaikki yhdistävä kauneuden idea sen korkeimmassa platonistisessa merkityksessä. Olen nyt vakuuttunut siitä, että järjen korkein akti – käsittäessään kaikki ideat – on esteettinen akti ja että totuus ja hyvyys liittyvät toisiinsa luontevasti vain kauneudessa. ... Hengen filosofia on esteettinen filosofia. Ilman esteettistä aistia ihminen ei voi missään suhteessa olla henkevä.

Totuutta, hyvyttä ja kauneutta pidetään länsimaisen kulttuurimme perusarvoina. Totuutta etsivinä meidän tietomme ja ymmärryksemme laajentuu ja lujittaa yhteyttä henkiseen olemukseemme, ja meissä kasvaa tahto edistää hyvyttä. Hyvyyden mukaisesti toimiminen on sitä, että siinä ovat mukana eettiset eli moraaliset arvot. Tässä nousee siis esiin tahto tehdä hyvää toiselle. Schillerin korostama ihmisen vapautuminen aineviettänsä perustuvien nautintojen ja hyötynäkökohtiin liittyvän ajattelun vallasta edellyttää kauneuden viitoittamalle tunteen tielle astumista. Fyysisyyteen sitoutuvasta tilasta ei voi nousta moraalisuutta, mutta sen sijaan kauneuden herättämän tunteen myötä se on mahdollista.

Samansuuntaisia ajatuksia Eino Krohn ilmaisee oppikirjassaan Esteettinen maailma korostaen minuuden laajentunutta tilaa, johon esteettisen asenteen syntyminen ihmistä johtaa hänen irtautuessaan empiiriseen minään liittyvästä fyysisen mielihyvän maailmasta. Ihminen ”iloitsee vapaudestaan”, mikä Krohnin käsityksiä seuraten tarkoittaa sitä, että ihminen laajempaan minuutena, varsinaisena minänä, on kyennyt jättämään ainakin hetkellisesti empiirisen minänsä vankilan.

Kauneuden kokeminen voidaan siis nähdä johtavan ihmistä hänen syvemmän henkisen minuutensa yhteyteen, josta voidaan käyttää – filosofi Erik Ahlmanin tavoin – nimitystä ”varsinaisen minä”. Professori Sven Krohn puolestaan käyttää käsitettä ”ydinihminen” kuvaamaan jokaisessa ihmisessä enemmän tai vähemmän kehittyvässä tilassa olevaa yliajallista, henkistä minuutta.

Elämää itsekkyyden ja pyyteellisen asenteen vallassa voidaan nimittää elämäksi alemman luonnon kahleissa tai schilleriläisittäin ainevietin sokaisemaksi tajunnan tilaksi.

Ajatus kauneuden kokemuksesta ja tunnetilasta elämää elvyttävänä ja pyydeminästä vapauttavana kokemustodelisuutena sisältyy monien myöhempien esteetikkojen teorioihin, kuten Eino Krohnin esittämät näkemykset omalta osaltaan ilmaisevat. Myös runoilijoiden ja taiteilijoiden kauneuden maailmaan liittyvissä lausumissa avautuu usein yhteys moraaliin ja sen myötä hyvyyteen ja totuuteen perusarvoina, kuten esimerkiksi seuraavissa Viktor Rydbergin sanoissa:

Kaunista ja siveellisesti puhdasta ei voida ilman vahinkoa erottaa toisistaan. Luulen, että on mahdotonta luoda kauneutta ilman, että siihen liittyy sydämen totuutta, josta kauneus on heijastuksena. Joka on ottanut kauneuden vakavalta kannalta, on samoin ottava velvollisuudentekin. Niin voi kauneudentunne kiihottaa työhön hyvän puolesta.

Jos henkilökohtaisen edun tavoittelu tulee pääasiaksi, niin toisten huomioon ottaminen ei enää mahdu elämän käytäntöön. Itsekkäästi toimivalta ihmiseltä puuttuu hyvyys, hyvyyden mukaisesti toimintaa ohjaava tahto.

Ihmisen henkisen luonnon vaaliminen ja sen elvyttäminen on tunneherkkyyden ylläpitämistä kauneuden aistin myötä. Sitä vastoin pyydeluonnon hallinnassa ihminen elää jatkuvaa henkisen puutoksen tilaa, ja seuraukset näkyvät kaikkialla ympärillämme. Runoilija Lauri Viita kuvaa koskettavasti taiteen ja kauneuden olemusta ja asemaa

ihmisyyden rakentajana pyydeluonnon hallitsemien kovien arvojen maailmassa:

Ei ainoastaan rakennustaito, vaan koko nykyaikainen teollisuus perustuu veistotaitoon. Konesahat, ilmaporat, räjähteet, kaivukoneet ovat niitä välineitä, joilla Suomen ystävällisiä äidinkasvoja veistetään. Ainoastaan taiteen elävä herkyys voi nyt ratkaista, kasvaako täällä myös omatunto, vaiko vain maa murenee ja vesi sakenee.

Lauri Viidan ajatukset on julkaistu vuonna 1961, mutta ne soveltuvat kuvaamaan suorastaan pelottavan osuvasti nykyhetken tilannetta. Niinpä on syytä vielä viitata seuraavien lauseiden sanomaan:

Nekin veistokset, jotka on jätetty ulos kansaa kasvattamaan, ovat joutuneet omituiseen korkeus- ja karkeuskilpaan huomionahneiden kivirykelmien välissä. Aistit tylsistyvät. Karkeus koetaan ylevyytenä, kauneutta ja suloa pidetään luomisvoiman puutteena. Runous on pantu kilpailemaan pöyristyttävien uutisten ja raaiSTEPunoelmien kanssa.

Lauri Viidan ajatukset viittaavat taiteen tehtävään kauneuden aistin ylläpitämiseksi ja ravitsemiseksi – siis ruouteen sanan laajassa merkityksessä, runollisen tajunnan luomisena ihmiseen. Moderni välinemaailma räjähtäneen ja kaivukoneineen vaatii vastapainokseen esteettisen vapautustyön myötä tapahtuvaa ihmisen itsensä tiedostamista, henkisen kasvun polulla etenemistä persoonallista hyötyä ja pyyteitä tavoittelevan minuuden eli alemman luonnon vallasta kohti ylipersonaalisia arvoja. Se on kulkua kohti ihannetta, puhdasta minuutta, jota voitaisiin kutsua Baruch Spinozan tavoin myös luovaksi

luonnoksi. Jos sitä vastoin henkiseen eli varsinaiseen minuuteen ei avauduta solmimaan yhteyttä, niin omantunnon kasvamisen sijaan sokea ainevietti jää edelleenkin hallitsevaksi yhteiskunnalliseksi voimaksi. Silloin maa murenee ja vesi sakenee – lopullisesti.

Lähteitä

Erik Ahlman, *Ihmisen probleemi*. 2. painos. Jyväskylä: Gummerus 1982 (1953).
Jukka Ammond, *Vapautumisen estetiikka*. Eino Krohn taiteen ja kirjallisuuden tutkijana. Jyväskylä Studies in the Arts 38. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto 1991.
G. W. H. Hegel: Saksalaisen idealismin vanhin suunnitelman järjestelmäksi (1796 tai 1797). *Filosofinen kulttuurilehti Genesis* 4/1979, s.7. Käännös Kari Väyrynen.
Immanuel Kant, *Kritik der Urteilkraft. Kants gesammelte Schriften*. Band V. Berlin 1913 (1790).
Eino Krohn, *Objektivistinen estetiikka*. Erikoisesti silmälläpitäen Maximilian Beckin teoriaa. Hämeenlinna: Karisto 1935.
Eino Krohn, *Esteettinen maailma*. 2. korj. painos. Helsinki: Otava 1965.
Sven Krohn, Ydinihminen. *Ihmisen mitta ja tulevaisuus. Avaus filosofiseen ihmistutkimukseen*. Toim. Toivo Salonen. Helsinki: Arator 1989.
J. E. Salomaa, *Totuus ja arvo*. Helsinki: WSOY.
Friedrich Schiller, *Briefe über die ästhetische Erziehung des Menschen*. Friedrich Schiller, *Sämtliche Schriften, Historisch-kritische Ausgabe Bd 10*. Stuttgart 1871 (1795).
Lauri Viita, Suutarikin suuri viisas. Runoa ja proosaa. Helsinki: WSOY 1961.

Jukka Ammond

Professori, filosofian tohtori Jukka Ammond on tehnyt pitkän työuran Jyväskylän yliopistossa kirjallisuuden ja kulttuurin tutkimuksen parissa. Hän on tullut kansainvälisesti tunnetuksi latinankielellä esiintyvänä artistina. Hän on aktiivisesti jatkanut myös toimintaansa humanistisen alan tutkijana.

Artikkeli on julkaistu kirjoittajan luvalla, ja se on julkaistu myös Mesokosmos-sivustolla (<https://urly.fi/3Y3i>).

RAKKAUS, KUOLEMA JA IKUISEN ELÄMÄN PORTTI

Alustus Kreivilässä 9.8.2025, *Antti Savinainen*

Uskoakseni kaikki ihmiset tietävät sydämessään, että rakkaus on syvästi yhteydessä elämän tarkoitukseen. Ihminen voi etsiä valtaa, kunniaa ja mainetta ja niitä paljon saavuttaakin, mutta silti hänessä on tieto korkeammasta elämästä. Uskallan sanoa näin, koska jokaisen persoonallisuuden takana on korkeampi minä, joka käy jälleensyntymisen koulua ja edustaa ikuisia arvoja meissä. Korkeampi minämme vaikuttaa persoonallisuutemme omanatuntona ja inspiroi etsimään totuutta.

Persoonallisuus on kuolevainen, vaikka se elää vielä varsin kauan kuoleman jälkeen. Siitä voi jäädä jäljelle vain se, mikä kestää ikuista elämää. Miten ikuisen elämä olisi mahdollista saavuttaa jo maan päällä eläessä? Pohdin rakkauden, kuoleman ja ikuisen elämän kysymyksiä Pekka Ervastian teosofian valossa.

Mitä on rakkaus?

Ehkä paras rakkauden määritelmä, jonka tiedän, on Ervastian esittämä (vapaasti siteeraten): ”Rakkaus on sitä, että tahtoo toista onnelliseksi.” Siinä Ervast yhdistää

Kuva: *jrakus0* /Pixabay

kiinnostavasti rakkauden tahtoon. Hän on myös todennut, että ilman puhtautta ei ole rakkautta. Rakkauteen liittyy myös itsensä unohtaminen, kun osaamme tahtoa toista onnelliseksi.

Rakkaus on yhdeltä puolelta katsoen tunne, joka ilmenee astraaliruumiin kautta. Korkea rakkaus tulee kyllä buddhista, mutta sekin tulee maailmaan astraaliruumiin välityksellä. On selvää, että buddhinen rakkaus ei voi meissä vaikuttaa, ellei astraaliruumiimme ole riittävästi puhdistunut himoista ja halusta, eläimestä meissä. Ihmisessä on vielä paljonkin eläintä jäljellä aikaisemmista ruumiistuksista, eikä kaikki onneksi tule edes esille yhden persoonan kautta. Itsekasvatuksessa eläin meissä muuttuu ensin lempeäksi kotieläimeksi, josta vertauskuvana on Jeesuksen syntymätällin eläimet. Eläintä meissä ei henkisellä pyrkimyksellä voiteta väkivalloin. Jeesus esittää tästä vertauksen vehnästä ja rikkaruohosta (Matteus 13: 24–30):

”Mies kylvi peltoonsa hyvää siementä. Mutta kun kaikki nukkuivat, hänen vihamiehensä tuli, kylvi vehnän sekaan rikkaviljaa ja meni pois. Kun vilja nousi oralle ja alkoi tehdä tähkää, rikkaviljakin tuli näkyviin. Työmiehet menivät silloin isäntänsä luo ja sanoivat hänelle: ’Herra, etkö sinä kylvänyt peltoosi hyvää siementä? Mistä siihen on tullut rikkaviljaa?’ Isäntä sanoi heille: ’Se on vihamieheni työtä.’ Miehet kysyivät silloin häneltä: ’Tahdotko, että menemme kitkemään sen pois?’ ’En’, hän vastasi, ’te voitte rikkaviljaa kootessanne nyhtää sen mukana vehnääkin. Antakaa niiden kasvaa yhdessä elonkorjuuseen asti. Kun sen aika tulee, minä sanon korjuuväelle: Kootkaa ensin rikkavilja ja sitokaa se

kimpuiksi, että se poltettaisiin. Mutta vehnä korjatkaa aittaani.’”

Kyseessä on siten hidaskävelyn ja astraaliruumiin puhdistusprosessi, jossa on syytä keskittyä hyvän voimistamiseen sen sijaan, että kävisimme epätoivoista taistelua heikkouksia ja paheita vastaan (emme siis käytä tarmoamme rikkaruohojen kitkemiseen). Lopputuloksena eläimen voima on puhdistuneena otettu korkeamman järjen ohjaukseen voimapatteriksi, kuten Ervast asian ilmaisee. Silloin voitettu himon voima ilmenee astraaliruumissa tahtovana rakkautena.

Kuolema ja ikuisen elämän portti

Kuolemaa verrataan usein viikatemieheksi. Okkulttisessa mielessä tämä on hyvä vertauskuva, koska kuoleman viikate erottaa fyysisen ruumiin eetteriruumiista. Heti sen aikana tai sen jälkeen alkaa elämänkertaus eli menneen elämän kaikkien, siis aivan kaikkien tapahtumien, ajatusten ja sanojen objektiivinen arviointi, joka on oma esitelmän aiheensa. Samalla tapahtuu muutakin: tavallisessa tapauksessa korkeampi minä jättää elämänkertauksen jälkeen persoonallisen ihmisen ja siirtyy omaan maailmaansa. Persoonallisuus on tämän jälkeen korkeammasta näkökulmasta vain ihmisen kuori. Käsitys korkeamman minän jättämisestä on Ervastin opetus, eikä tietääkseni kukaan muu henkinen opettaja ole esittänyt samaa.

Palataan hetkeksi Jeesuksen vertaukseen korjuuväestä, joka kokoaa rikkaviljan kimpuksi ja polttaa sen. Vertauksen sisältä on selvä: kuoleman prosessin ensimmäisessä vaiheessa ihminen elää läpi kaiken heikon, huonon ja pahan. Hän tuntee itsessään kaiken, mitä toiset

mahdollista jo elämän aikana, vaikka se tapahtuu vain niille ”harvoille”, jotka ovat astuneet kaidalle tielle. Elämän aikana läpikäyty ahdas portti on samalla uudestisyntymisen portti.

Kaita tie on siten ikuisen elämään vievä tie. Mitä ikuinen elämä edellyttää ja miten kaidalle tielle voidaan astua? Ervast esittää hyvin yksinkertaisen ratkaisun, joka löytyy muodossa tai toisessa kaikkien suurten uskontojen opetuksista: ihmisen täytyy pyrkiä henkisesti eteenpäin ja opetella rakastamaan

epäitsekäästi. Ruusuristiläisessä viitekehyksessä tämä saa seuraavanlaisen muodon (Marjanen ym., 2021, 101):

Meidän on luotava sellainen persoonallisuus, joka nostaa tämän minätajunnan Kristukseen, henkeen. Silloin se persoonallisuus on pelastettu, ja ihminen menee silloin eteenpäin ikuisessa elämässä, täydellisyydessä. Persoonallisuuden pelastaminen alkaa sillä, että me pyrimme täydellisyyteen. Ja Jeesus on näyttänyt meille tämän tien ja metodin viidessä vuorisäärän käskyssään:

1. Älä suutu

2. Älä ajatuksissasikaan ole epäpuhdas

3. Älä vanho

4. Älä ole pahaa vastaan

5. Älä sodi, vaan rakasta kaikkia ihmisiä.

Olemme siis *viittä vaille* valmiita taivasten valtakunnan jäseniä.

Lähteet

Marjanen, Jouni, Savinainen, Antti ja Sorvali, Jouko (2021). *Kuolema ja kuolemanjälkeinen elämä. Otteita Pekka Ervastian esitelmistä ja kirjoituksista*. Ruusu-Ristin Kirjallisuusseura ry. 2. painos. Saatavilla ilmaisena e-kirjana: <https://urby.fi/3Y3a> (tekstin sivunumerot viittaavat tähän e-kirjaan).

Temppeli – henkinen keskus ajassa ja ikuisuudessa

Paula Kietäväinen

Kuva: Heather Truett /Pixabay

Jo pienenä lapsena olin erittäin kiinnostunut kaikesta ns. yliluonnollisesta mutta myös arkeologisista arvoituksista, vanhoista tempeleistä, maapallon mysteereistä ja taruista, ja etsin tietoa, mistä suinkin löysin. Erityisesti Egyptin pyramidit olivat paljon mielessä, ja niiden kuva minulla oli sängyn päädyssä jo n. 10-vuotiaana. Tiesin asuneeni joskus Egyptissä, vaikken silloin ymmärtänyt miten se oli mahdollista. Parikymppisenä törmäsin teosofiaan, joka selitti asian jälleensyntymisen kautta ja kuulin myös, että idea Teosofisen Seuran perustamisesta¹ syntyi tilaisuudessa, jossa puhuttiin muinaisen arkkitehtuurin – erityisesti Egyptin – tietyistä mittasuhteista, sekä okkulttisista ilmiöistä, joten teosofia veti minut heti mukaansa. Meillä Ruusu-Ristissä puhutaan tempeleistä; eri paikkakunnilla olevat seuran omat tilat on nimetty temppeleiksi: on Helsingin, Jyväskylän ja Siilinjärven temppelit. Miksi niitä sanotaan temppeleiksi, mikä merkitys tuolla sanalla on, mitä se kuvaa?

Mikä tai mitä temppeli on?

Temppeli ei ole talo, joka on arkinen käsite, vaan se sisältää jotain erilaista, jotain pyhää ja arvokasta. Temppeli on rakennettu tiettyä tarkoitusta varten: se on pyhitetty tietylle aatteelle tai jumaluudelle. Siellä on tarkoitus muistaa tuota pyhää asiaa ja toimittaa seremonioita tai riittejä, kuten rukous, uhraus ja palveleminen. Temppeli on yleensä myös rakennettu tiettyyn, erityiseen tai pyhään paikkaan, eli sen sijaintikin on valittu tarkasti.

¹ Howard Murphet: *Kun päivä koittaa*

Temppeli -sana pohjautuu kreikan kielen témenos sanaan, joka tarkoittaa erotettua aluetta, tavallisesta maailmasta eristettyä kulttitilaa². Latinaksi sana on templum joka ilmeisesti myös vastaa heprean käsitettä beth Elohim, joka tarkoittaa jumalan asumus tai Herran huone. Tämä beth elohim tai bethel, on paikka, jonka Jaakob nimesi, nähtyään unen tikapuista, jotka johtivat maasta taivaaseen.

Koska temppeli itsessään myös kuvaa jotain pyhää, jotain ideaa, niin se sisältää myös tiettyjä lainalaisuuksia. Temppelet rakennetaan ja on rakennettu, tiettyyn suhteeseen ilmansuuntiin nähden, usein itä-länsi -suuntaisesti. Useilla temppeleillä on yhteys myös tähtitaivaaseen ja taivaallisiin tapahtumiin kuten kevätpäivän tasaukseen tai kesä- ja talviseisaukseen, esim. Irlannissa oleva Newgrange (n. 3200 eaa.) on rakennettu niin, että aurinko valaisee sen hautakammiota aina talvipäivän seisauksen aikana. Ihminen on kautta ajan yhdistänyt itsensä ja maallisen elämänsä tällä tavalla taivaan tapahtumiin.

Temppelien rakentamisessa on haettu tasapainoa, symmetriaa ja suhteutettu eri osien mittasuhteita toisiinsa. Myös valolla on oma tarkoituksensa temppe-
lirakennuksissa. Temppelein kaikkein pyhim-
mässä voi olla ikkuna, joka valaisee huonetta, tai sinne tulee auringon valo oven kautta, joskus juuri tiettyä het-
kenä, kuten edellä mainitsin. Temppe-
lin pyhim-
mässä sijaitseva ikkuna vastaa mm. ihmisen pääkallossa olevaa aukilet-
ta, joka tosin sulkeutuu jo lapsuudessa eli ihminen menettää luonnollisen yh-
teyden korkeampaan maailmaan. No, se

on tietysti omilla teoilla ja kehityksellä saatavissa takaisin³.

”Ihminen on Jumalan temppeli”, sanotaan Raamatussa ensimmäisessä Korinttolaiskirjeessä⁴. ”Ruumiinne on Pyhän Hengen temppeli”⁵. Temppelein metafora ihmisen kuvana on yhteydessä hermeettiseen lauseeseen: Niin ylhäällä kuin alhaalla.

Temppeli on jumalten ja ihmisten maailman kohtaamispaikka. Temppe-
lin ideana oli tuoda jumalainen maa-
ilma maalliselle tasolle, ainakin ideana tai vertauskuvana. Temppe-
lirakennus kuvaa siis ihmistä, mutta myös maail-
mankaikkeutta, maailman keskusta ja maailmanjärjestystä, tai se käsitettiin jumalten vuoreksi, kuten sumerilaisten Zikkurat-porraspyramidit. Temppelein symboliikka on hyvin monitasoista, mikä voi tehdä symboliikan hahmotta-
misen vähän hankalaksi.

Salomo ja Jerusalemin temppeli⁶

Jerusalemissa sijaitsi aikanaan Salomon temppeli, jota voidaan pitää yhtenä temppelein arkkityypinä. Salomo rakensi sen 900-luvulla eaa. jumalan käskystä, saamiensa ohjeiden mukaan. Sen mallina voidaan pitää myös ilmes-
tysmajaa, joka taas oli tehty Mooseksen saami-
en ohjeiden mukaan⁷. Salomon temppeli rakennettiin kuitenkin kivistä ja akasia- tai setripuusta ja kullasta. Se ei siis ollut enää ilmestysmaja tai tel-
tta-
mainen rakennelma, jota pystytettiin siir-
tämään paikasta toiseen. Siitä piti tulla pysyvämpi rakennus.

Salomon tempelein länsipäädyssä sijaitsi ”kaikkein pyhin” joka oli kuu-
tion mallinen, ja siellä säilytettiin Li-
ton arkkia. Tässä kaikkein pyhim-
mässä

sijaitsi kivi, jota pidettiin maanpiirin keskipisteenä tai maailman luomisen paikkana. Juutalaisten symboliikassa Salomon temppeli kuvaa mm. meidän ilmennyttyä maailmaamme niin, että sen esihalli vastaa merta, pyhä osa kiinteää maata ja kaikkein pyhin taivasta.

Salomon temppeli rappeutui kuitenkin melko nopeasti Salomon kuoleman jälkeen, kun egyptiläiset, assyrialaiset ym. hyökkäsivät maahan ja temppelin aarteita ryöstettiin. Kaikki ei siis mennyt suunnitelmien mukaan. Lopullisesti tämä alkuperäinen Salomon temppeli tuhoutui vuonna 586 eaa, kun Babylonian kuningas Nebukadnessar II hyökkäsi sinne. Sen paikalle rakennettiin uusi temppeli joskus 500–400-luvulla eaa, mutta sekin temppeli vaurioitui, ja Herodes Suuri uudisti sitä vielä juuri ennen ajanlaskun alkua. Herodeksen temppelikin tuhoutui n. v. 70 kun roomalaiset piirittivät Jerusalemia, ja oletettavasti silloin pystyyn jäi vain läntinen ulkomuuri eli nykyinen ns. itkumuuri. Paikalla oli myös hetken aikaa Keisari Hadrianuksen rakennuttama Jupiteerin temppeli 100-300 -luvulla. Tällä samalla paikalla on nykyisin Kalliosmoskeija, jota ei todennäköisesti alun perin 600-luvulla ollut rakennettu moskeijaksi, koska sen muodossa on myös kristillisiä ja zarathustralaisia piirteitä. Kalliosmoskeijan keskellä on paljas kallio eli peruskivi, siinä kohdassa, jossa sanotaan olleen Salomon temppelin liiton arkki, joka on maailman keskus. (Tässä vaiheessa on hyvä muistaa, että vaikka arkeologit ja muut tutkijat ovat asioita selvitelleet, ovat nämäkin tiedot ainakin osittain oletuksia tai jonkun teorioita. Kaikkeaa ei siis pidä käsitellä faktana.)

Juutalaiset odottavat ns. kolmatta Jerusalemin temppeliä, joka on kuvattu Hesekielin kirjassa⁸. Tämä liittyy Messiaan paluuseen maan päälle. Tuosta kolmannelle Jerusalemin temppelistä pitäisi tulla ikuinen rakennus jumalan, Jahven asuinpaikaksi. Tiedämme kuitenkin, ettei mikään aineellinen voi olla ikuinen eli kyseessä ei ole fyysinen temppeli vaan jotain muuta, joka on ikuisuudesta kotoisin.

Jerusalemin, ihannekaupungin, kuvataan olleen muinoin kuution muotoisen⁹ aivan niin kuin Salomon temppelin kaikkein pyhin. Kuution muotoinen on myös Mekassa oleva Kaaban temppeli. Tämän muodon katsotaan olevan suora toisinto jumalaisesta tai taivaallisesta temppelistä ja myös maanpäällisen maailman keskus¹⁰.

Kuutiomuoto sisältää aina myös nelinäisyyden, neliön, jossa on neljä kulmaa ja kuutio sisältää myös neljä sivua, ja muotona tämä muistuttaa maailman järjestyneisyydestä, kosmoksesta, joka on hallittu niin, että myös ihmisellä on mahdollisuus löytää oma paikkansa elämässä. Kun löydät oman paikkasi ja tehtäväsi elämässä, voit kokea onnea, johon kuutio eli arpakuutio myös yhdistetään. Tosin myös kohtaloa kuvataan kuutiolla.

Jos neliö jaetaan ristillä neljään yhtä suureen neljännekseen, kuvaa se myös vanhaa kaupungin ihannepohjakaavaa. Useissa kielissä mm. kortteli on sama sana kuin neljännes (eng. quarter, ruots. kvartal/kvarter).

Luonnollisesti temppeli ja alttari kuvaavat näin myös ihmisen alemmaa nelinäisyyttä, persoonaa ja fyysistä ihmistä, joka uhrataan ja jonka sisään kätkeytyy

⁸Hes 40-48, ⁹Ilm. 21:16-17, ¹⁰John M. Lundquist: *The Temple*,

Kuva: *gaia_hoo* /Pixabay

suurimmat salaisuudet, elämän mysteerit. Ihmisen henkinen sydän on paikka, jossa palaa ikuinen tuli. Tuota sydäntä ihmisen tulisi oppia kuuntelemaan; se avaa mysteerit ja oikean tiedon, gnosiksen.

Temppeli, maailman keskus

Kuutio tai alttari on pienoismalli tai alkukuva temppelistä, ja temppeli taas on maailman keskus, jumalten ja ihmisten kohtaamispaikka: vertauskuvana se kuvaa maan keskusta, maailmanakselia, axis mundia, sekä maailman puuta, elämänpuuta, pylvästä. Useissa kuvauksissa kerrotaan, että temppelin uhrialttarin viereen oli asetettu pylväs kuvaamaan sitä maailmanpuuta, jonka ympäri tähtitaivas pyörii. Maailmanpuuhun liitetään yleensä myös käärme, joka kuvaa ilmennyttä viisautta. Puu on ihminen

itse ja jokaisessa ihmisessä asuva käärme on tietoinen Manas, yhdysside hengen ja aineen, taivaan ja maan välillä.¹¹ Näin Salaisessa Opissa.

Alussa mainitsin tuon heprean käsitteen beth Elohim, joka siis tarkoittaa jumalan asumus tai Herran huone. Tämä beth elohim tai lyhemmin bethel, on paikka, jonka Jaakob nimesi, nähtyään unen tikapuista, joita pitkin enkelit kulkivat maan ja taivaan välillä, ja joiden yhteydessä hän kohtasi Jumalan. Johanneksen evankeliumissa Jeesus toteaa: ”Totisesti, totisesti: te saatte nähdä taivaan avoinna, ja te näette Jumalan enkelien kulkevan ylös ja alas siinä, missä Ihmisen Poika on.”¹² Tikapuut tai portaot, jota sanaa nykyraamattu käyttää, osoittaa, että taivaaseen voi kulkea, se on tie taivaaseen, korkeampaan tietoisuuteen! Jaakobille avautui siis yhteys korkeampaan. Kulkiko Jaakob kuoltuaan taivaaseen tikkaita pitkin, kuten Mohammedista kerrotaan? Taivaaseen voi kulkea temppelin, pyhän tilan kautta. Nämä tikapuut ovat yksi maailmanpuu. Tikapuiden ulkomuoto taas muistuttaa Dna-ketjua, joka tuo taas symboliikan monelle tasolle. Tutkittavaa meillä riittää!

Kalevalassa Sampo kuvaa mm. maailmanpatsasta eli pylvästä, joka ulottuu maasta kohti Pohjantähteä, mutta ei ulotu ihan siihen asti, näin Uno Harvan mukaan. Maailmanpylvästä on yleisesti kannattanut joku jumala, meillä suomalaisilla Väinämöinen. Väinämöinen istuu pylvään päässä, joka ei ulotu ihan ylimpään taivaaseen, Ukon asuinsijoille asti. Tästä mainitsee Hannu Piekko-la kirjassa Kalevala, matkaopas tähtiin. Väinämöisestä sanotaan Kalevalassa 41.

runossa, että Väinämöinen ”istuiksen ilokivelle, laulupaaalle paneikse hope’iselle mäelle, kultaiselle kunnahalle” ja alkoi soittaa ”hauinruotaista romua, kalanluista kanteletta”. Mikä tuo ilokivi on? Ollaanko tässä saman symboliikan alueella? Toisaalta Kalevalan iso Tammi on myös yhdellä avaimella avattuna elämänpuun vertauskuva.

Temppelin merkitys

Pyramidit ovat vanhimpia Egyptin temppeleistä ja niitä on tutkittu jo satoja vuosia. Edelleen niiden iästä voidaan olla montaa mieltä. Arkeologit sijoittavat ne noin 5000 vuoden päähän nykyhetkestä, jotkut ovat sitä mieltä, että niiden ikä pitää laskea kymmenissä tuhansissa vuosissa, ja jopa vielä enemmän. Pyramidit ovat toimineet paitsi hautoina, myös vihkimyspaikkoina ja niihin tietysti liittyy valtava määrä symboliikkaa. Ensimmäisenä jokainen näkee, että pyramidi on keinotekoinen vuori. Pyramideista ja niiden mittasuhteista löytyy valtava määrä tutkittua tietoa sitä kaipaavalle. Niihin liittyy paljon erilaisia symboleja ja vertauskuvia. Pyramidien vertauskuvastosta voisin esimerkkinä mainita, että Khufun eli Kheopsin pyramidin kammiot, käytävät ja suuri galleria kuvaa käpyrauhasta, aivolisäkettä, aivosiltaa, näkökeskusta ja sitä miten nuo rauhaset ovat heränneet toimintaan.

Egyptin temppeleitten viisaus oli ja on löydettävissä mm. symboleista ja erilaisista matemaattisista mittasuhteista. Tietyt suhteet¹³ ja tieto synnyttää kauneutta, sopusointua ja viisautta. Temppeleiden osana oli Elämän talo, jossa tutkittiin eri tieteitä, magiaa ja

rituaaleja. Vaikka temppeli Egyptissä oli suljettu piiri, jossa sai opiskella vain valitut, niin temppelit järjestivät myös mysteerinäytelmiä kansalle. Koottu tieto ei siis ollut täysin salattua vaan sitä myös jaettiin kansalle, mutta vain vertauskuvina, aivan kuten Jeesus opeutuksissaan. Kirjassa Muinaisen Egyptin viisaus, sanotaan näin: ”Mysteerien ytimenä ei koskaan ollut salaisuus vaan kokemus, eikä transsendenttista kokemusta voida ilmaista sanoin.” Tämä perusidea on meillekin tuttu; me tiedämme, ettei tietopuolinen opiskelu johda mihinkään, jos ei asioista tehdä käytäntöä. Käytäntö taas voi johtaa kokemukseen ja kokemukselliseen tietoon.

Temppeleissä ja kirkoissa on alttarin alla krypta, joka esim. kirkoissa on ollut jonkun marttyyriin tai muun merkittävän ihmisen hauta tai sinne on sijoitettu jotain pyhäänjäännöksiä. Ainakin Egyptin vanhoissa temppeleissä krypta on ilmeisimmin toiminut vihkimyspaikkana. Itse kävin Egyptissä yhdessä kryptassa, jossa oli seinällä kuvattuna maasta nouseva käärme, pyhä kobra, joka kuvaa mm. kundaliinin nousua. Tuo kobra eli uraeus -symboli nähdään mm. faaraoiden päähineessä, koska se kuvaa paitsi maallista, myös jumalallista oikeutta ja valtaa, ja on myös valaistumisen vertauskuva. Jokainen on nähnyt ainakin kuvan Tuthankhamonin kultaisesta kuolinnaamiosta. Siinä on otsalla paitsi kobra Wadjet (Ala-Egypti, Niilin delta; ylösnousemus/uusi elämä/valaistuminen), myös korppikotka Nekhbet (Ylä-Egypti eli etelä).

Käytäntö eli temppelien rituaalit, mittasuhteet, kauneus, sopusointu, tieto ja niihin sisältyvä viisaus luo siitä

¹³ Kultainen leikkaus tai kultainen suhde on yksi mittasuhteista, jota on käytetty vanhoissa temppeleissä. Se on matemaattisesti 1: 0,618.

merkittävän voimaketuksen, hengen ja aineen liiton ilmentymän tänne maalilulle tasolle.

Suomen ”temppelet”

Jos ajatellaan muinaisia suomalaisia, niin meillä temppeleitä ei oikeastaan ole Suomeen rakennettu, vaan meillä pyhää on olleet pyhät lehdot ja metsät, pihojen pitämyspuut, kivet – kuten seidat ja Tapion alttarit – vuoret ja kalliot kuten Astuvansalmen ”Astuvan ukko” tai meillä Taipalsaarella Valkeissaaren profilikallio; toisaalta veteen liittyvät suot, joet, järvet ja lähteet ovat voineet olla pyhiä paikkoja. Nämä pyhät paikat ovat olleet jotenkin helpommin lähestyttäviä kuin suljetut temppelet, mutta niihin on tietysti vaikuttanut meidän harva asutus; ei ole ollut suuria asutuskeskittymiä. Meillä pyhiin lehtoihin ei ole alettu rakentaa, vaan niitä on kunioitettu ja pidetty enemmänkin koskemattomina ja erillään asutuksesta.

Kun kristinusko sai valtasijaa Suomessa, on vanhat palvontapaikat otettu kirkon haltuun. Paavi Gregorius IX antoi v. 1229 bullan, jolla hän vahvisti kirkon omaisuudeksi nämä uhrilehdot ja pyhäköt. Näihin paikkoihin rakennettiin sitten kirkkoja ja hiidet kiellettiin ja demonisoitiin. Sen takia hiidet muuttuivat kansan mielikuvisapahoiksi ja pelottaviksi olennoiksi. Itä-Suomessa vanhat pyhät paikat säilyivät pidempään kuin lännessä.¹⁴

Kirkko on nykyään tullut temppelein tilalle, mutta tuntuu, että ehkä tänä päivänä jopa kauppakeskukset on oikeastaan vieneet kirkonkin aseman kaupunkien ja ihmisten keskuksena. Kertoo tietysti osittain länsimaisen

kulttuurin arvomaailman muutoksesta. Onneksi ainakin osalle ihmisistä temppelele on kuitenkin enemmän sisäinen pyhä tila.

Meillä suomalaisilla temppelele on ehkä ollutkin enemmän myyttinen, pyhän idea, ja sisäinen vertauskuva, eikä niinkään fyysisesti rakennettu ulkoinen paikka. Jotenkin se kuvaakin paremmin suomalaista mentaliteettia. Ja itse asiassa se sopii myös hyvin yhteen vanhan juutalaisen idean mukaan, jossa alttaria ei saanut tehdä työstetystä kivistä, vaan se piti olla luonnon eli jumalan muovama, ei ihmiskäsin valmistettu.

Kalevalassa kerrotaan Sammosta, joka kätettiin Pohjolan kivimäkeen, joka yhdellä avaimella avattuna symboloi alkuvuorta, jonka sisältä löytyy tuo kaikkein arvokkain ihmisen aarteista, Sampo. Sieltä se kuitenkin haetaan pois niin, että se hajoaa muruiksi, joita me jokainen voidaan etsiä ja löytää.

Lopuksi

Palataan siis lopuksi ajatukseen, että ihminen on jumalan temppelele. Meidän tulee tehdä itsestämme sellainen, puhdistamalla omaa persoonaa ja elämää, käydä Kalevalan kosioretkelle ja löytää sisäinen pyhä puolisko, tulla kokonaiseksi niin, että pyhä täyttää meidät. Persoonallinen elämä poltetaan kärsimyksen tuleessa, uhrataan ykseyden elämälle, ja niin puhdistava tuli muuttuu korkeammaksi tuleksi, liekiksi, joka aina loistaa, niin kuin suuri temppelele, joka näkyy kaikille ja muistuttaa ihmisiä elämän pyhydestä ja kiitollisuudesta.

Kiitollisuus herättää halun antaa lahjoja, uhrata jotain. Miten voi osoittaa kiitollisuutta elämälle? Ainut jumala,

jonka voit nähdä, on toinen ihminen, sanotaan vanhasa rukouksessa. Kiitollisuutta osoitetaan ilahduttamalla ja auttamalla kanssakulkijoita. Väinämöinenkin istahti usein kivelle kanneltaan soittelemaan niin, että koko luomakunta sen kuuli.

Me voimme myös viedä uhrin temppeliin, alttarille, joka on kuutio, ja kun kuution seinät avataan, näkyy, että se on ristin muotoinen. Siinä mielessä se kuvaa uhria, ikuista uhria. Risti on vertikaalisen ja horisontaalisen leikkauspiste. Risti on myös kosminen puu.

Ihmistä voi ajatella myös yhtenä kivenmurikkana vuoressa, joka on ihmiskunnan temppeli. Kun ihminen sitten saa kokemuksen ykseydestä, niin hän tajuaa olevansa sisimmältä olemukseltaan oikeastaan koko tuo suuri vuori, sillä hän on tietoinen pieni murunen mystis-kosmisessa Kristuksessa.

Kirjallisia lähteitä

John M. Lundquist: *The Temple*.

Risto Pulkkinen: *Suomalainen kansanuskko, samaaneista saunatonnttuihin*.

Hannu Piekkola: *Kalevala, matkaopas tähtiin*.

H. P. Blavatsky: *Salainen Oppi*.

Howard Murphet: *Kun päivä koittaa*.

Mark Lehner: *Egyptin perintö*. (Edgar Cayce -kirja)

Hans Biedermann: *Suuri symbolikirja*.

Jennifer Westwoodin toimittama: *Muinaisten kulttuurien arvoitukset*.

Naomi Ozaniec: *Muinaisen Egyptin viisaus*.

R.T. Rundle Clark: *Myth and symbol in Ancient Egypt*.

Dan Bursteinin toim: *Koodin salaisuudet, opas Da Vinci -koodin mysteereihin*.

Pyhä Raamattu.

Pekka Ervast vastaa kysymyksiin

Sellaisia ihmisiä, joita voimme kunnioittaa vihittyjen nimellä, on äärettömän vähän. Mestariolentoja, adepteja, on maan päällä ehkä joitakin kymmeniä, ja he elävät täysin piilossa. Heidän työnsä on sitä laatua, etteivät he millään tavalla tuo esille itseään tai esiinny ihmisten kesken. Heidän koko fyysinen tehtävänsä on hävitä joukkoon, ettei kukaan muu kuin se, joka heitä todella tarvitsee, tiedä heistä. Me emme voi käsittää mestaria, ellemme sisäisellä silmällä voi häntä käsittää. Nimeä ”vihitty” voi käyttää laajemmassakin merkityksessä; he ovat todellisia opetuslapsia, arhateja, mutta niitäkin on hyvin vähän. He ovat ihmisiä, jotka kulkevat varmasti mestariutta kohti, mutta ovat kuitenkin kaukana siitä vielä. He ovat niitä, joita teosofisessa kielenkäytössä sanotaan neljännen vihkimyksen ottaneiksi. –10.12.1927 (RR 1955/6)

Minun persoonallinen käsitykseni jälleensyntymisestä on se, ettei se ole kokonaan muodollinen asia, että vuoron perään syntyy miehenä tai naisena. Elämä on niin monipuolinen ja rikas. Ei kukaan ole oikeutettu tutkimaan jälleensyntymistä tieteellisesti, objektiivisesti, ellei hän ole Mestari. Mestari on siksi siveellinen olento, että hänellä on lupa tutkia sitä. Jos ihminen alkaa selvänäköiseksi, ei hän koskaan saa tutkia toisten asioita, ei toisten auroja eikä jälleensyntymiä. Se on okkulttisessa elämässä ehdoton sääntö. Ainoastaan silloin, kun voi auttaa toista, voi tulla kysymykseen tutkia hänen auraansa. Jos on sellaisia ihmisiä, jotka tutkivat tällaisia asioita, on se heidän omalla vastuullaan. Sellainen tutkimus tapahtuu astraalitasolla, joka on harhojen maailma. – 1923 (RR 1956/3–4).

Sanotaan, että Jumalan viha lepää jonkun ihmisen päällä. Näin on ainakin laita pyrkijään nähden. Jumalan viha = karma. Kun ihminen pyrkii itseään kasvattamaan, tuntuu siltä kuin koko maailma nousisi häntä vastaan.

Siinä määrässä kuin meissä on vikoja ja heikkouksia, siinä määrässä meillä on vielä sovittamatonta karmaa.

Elämän salaisuus on siinä, että ihminen saa kantaa Kristuksen ristiä. – Kun ruusut alkavat koristaa alkuaan mustaa ristiä, muuttuu se kultaristiksi. Ristissä on kyöneleitä, mutta siinä on myös rauha, joka on maailman voittava. – 29.1.1927 (Jäsenlehti Nro 1, 1.11.1936)

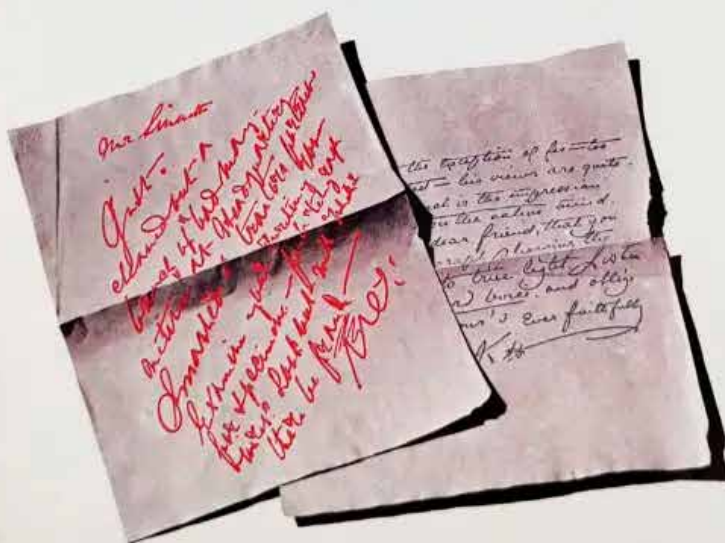
Poimittu kirjasta *Pekka Ervast vastaa kysymyksiin*, 2. painos, 2001.

Toim. Jouni Marjanen ja Marja Haavisto, Ihmisyyden tunnustajat.

MESTARIEN KIRJEET

A.P. Sinnettille

Mahatma M:ltä ja K.H:lta

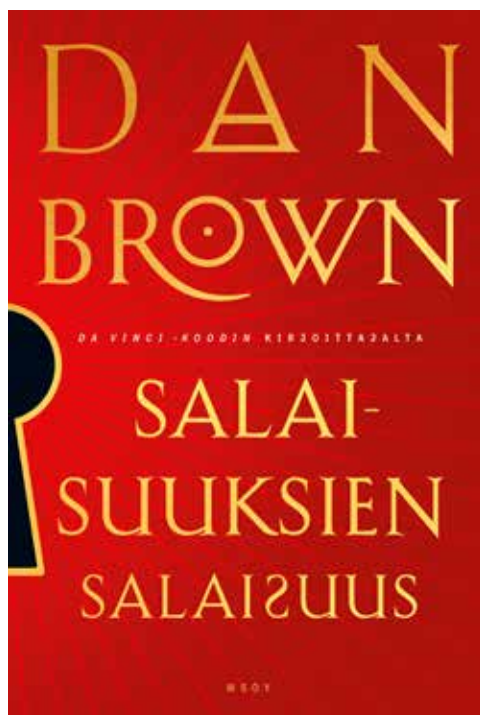
AION I

Dan Brownin *Salaisuuksien salaisuus*,
WSOY 2025

Anne Paalo

Dan Brown toteuttaa kirjallisen kulttuurin erästä tehtävää viedä uuteen maailmanaikaan. Monet romaanin asiat ja tapahtumat ovat tuttuja totuuden etsijöille. Keskeinen on tohtori Katherine Solomonin käsikirjoitus. Sen julkaiseminen yritetään estää lukuisilla keinoilla kuten murhilla. Teos edustaa uudenlaista ihmis- ja maailmankuvaa ja on lähellä henkitieteitä. Käsikirjoitus menossa kustantajalle, mutta se hakkeroidaan. Toinen keskeinen hahmo on professori Robert Langdon, joka on erikoistunut symboleihin. Kaikki tapahtuu Prahassa. Siitä tehty Euroopan okkultismin keskus.

Tietoisuutemme ei ole aivojemme luomus. Eikä tietoisuus edes sijaitse pään sisällä. Paranormaalit ilmiöt eli aisteista riippumaton havaitseminen, ennalta tietäminen, telepatia, selvänäköisyys ja ruumiistapoistumiskokemukset ovat itseasiassa normaaleja. Ymmärtää ihmisen tietoisuutta on muuttumassa tieteen uuden Graalin maljan etsinnäksi. Materialistien mukaan tietoisuus on fyysisten toimintojen sivutuote. Noetikkojen valtavasti laajempi. Ei aivo-toimintojen luomus, vaan maailman-kaikkeuden ominaisuus kuten aika, avaruus, energia ja ei sijaitse ruumiin sisällä. Uskomme inhimillisten kokemusten uskonnollisesta hurmuksesta lamauttavaan pelkoon olevan peräisin aivokemiasta ja ihmisen tietoisuus olisi aivojen kemiallisen prosessin tuote. Ongelma, että tietoisuuden vakio malli on virheellinen. Käsikirjoitus valaisee uutta,

vallankumouksellista tietoisuuden mallia. Se järjestyttää kaikkea, mitä tiedämme elämästä, itse todellisuuden luonteesta. Kokemusmaailmamme on valitettavan rajallinen verrattuna siihen, mitä se voisi todellisuudessa olla.

Ruumiistapoistumiskokemukset todiste, että tietoisuus sijaitsee aivojemme ulkopuolella ja voi selviytyä kuolemasta. Kuoleman jälkeinen elämä on totta. Ei ole matkan pää, pikemminkin alku. Kliinisesti kuolleet kertovat samanlaisia kokemuksia, leijailu ylöspäin pimeään tunneliin, kirkkaan valon lähestyminen ja absoluuttisen rauhan ja rajattoman tiedon tuntu. Einstein sanoi:

"Ihmisyksilö on osa kokonaisuutta nimeltä maailmankaikkeus. Hän kokee itsensä, ajatuksensa ja tunteensa jonain, mikä on erillään kaikista muista, jonkinlaisena tietoisuutensa optisena harhana. Tämä harha on meille eräänlainen vankila."

Siis tietoisuus ei ole paikantunut aivoihin, vaan sijaitsee kaikkialla ja ulottuu maailmankaikkeuteen. Tietoisuus on yksi maailmamme perustavista rakennuspalikoista. Ei-paikallisessa mallissa aivot eivät luo tietoisuutta, vaan ne kokevat sitä mitä on jo valmiiksi niiden ympärillä. Mozartin musiikki leijuu yhä todellisuudessamme. Hänen todellisuudessaan musiikki tuli eläviltä muusikoilta. Ei-paikallisen tietoisuuden maailmassa musiikki on kaikkialla ympärillämme. Aivomme vain virittyvät kuulemaan sitä. Ajattele tietoisuutta äärettömänä radioaaltopilvenä. Aivonne on vastaanotin, joka on viritetty kunkin omalle ainutlaatuiselle asemalle. Jotkin aivot on esiviritetty ottamaan vastaan tiettyä signaalia, siksi syntyy virtuoosseja, neroja. Asperger tai autisti, heillä saattaa olla erityisiä vastaanottimia saada yhteys erityisiin taitoihin ja oivalluksiin. Samalla vaikeus selviytyä rutiinitehtävistä. Intuitio tai aavistus vastaa sitä, että autoradio sieppaa pikaisen tuulahduksen asemalta, jota se ei tavallisesti ota vastaan. Skitsofrenia, dissosiaatiohäiriöt, päässä kuuluvat äänet, sivupersonat, malli voi selittää ne kaikki.

Sädekehät ymmärretty väärin. Kuviteltu olevan säteileviä valovirtoja, jotka ympäröivät päätä ja kuvaavat energiaa, joka virtaa ulos valaistuneesta mielestä. Tulkitsemme sädekehän väärinpäin. Säteet edustavat tietoisuutta, joka virtaa sisäänpäin, ei ulos. Valaistunut mieli, hänellä on parempi vastaanotin. Aivot eivät ole fyysisesti tarpeeksi isot säilyttämään koko elämän informaatiomäärää. Vapauden patsaan kruunumainen sädekehä New Yorkissa ollut valaistuneiden mielen kruunu jo tuhansia vuosia.

Piikkejä seitsemän, valaistumisen säteet seitsemälle mantereelle.

Tulevaisuuden tapahtumat vaikuttavat menneisyyden tapahtumiin ja aika virtaa takaperin. Se toimii ajattomana kokonaisuutena, jossa menneisyys, nykyhetki ja tulevaisuus ovat olemassa yhtä aikaa. Tietoisuus ei ole ruumiin lihaa ja verta oleva elin. On useita tuhansia tiedettyjä tapauksia ”paranormaaliudesta”, kuten telepatiasta, ennalta näkemisestä, meedioiden toimista, äkillisestä savant- oireyhtymästä eli erityislahjakkuudesta ja jaetuista unista. Tietoisuus sijaitsee kvanttimaailmassa. Ajatus näkemisestä ”sielun silmin”, kulmakarvojen välissä on ”täplät”, jotka edustavat porttia hengelliseen viisauteen ja sanotaan kolmanneksi silmäksi. Mekanismi, jonka avulla aivot näkevät ilman silmiä jatkuvasti muistoja, fantasioita, unelmia ja kuvitelmia.

Tietoisuuden ei-paikallisessa mallissa aivot eräänlaisena radiona ottaa tietoisuuden vastaan ja kuten radioita, sitä pommittavat lakkaamatta lukemattomat asemat. Radiossa täytyy olla asemien asteikko, koneisto, jonka avulla valita, millä yksittäisellä taajuudella se haluaa vastaanottaa. Ihmisaivot toimivat samoin. Niissä on monimutkainen suodatinjärjestelmä. Ne voivat keskittyä vain pieneen siivuun universaalista tietoisuudesta. GABA eli gamma-amino-voihappo on aivojen kemiallinen välittäjäaine. Sulkee aivojen osia voidakseen suodattaa ulkoa tulevien ärsykkeiden paljoutta. Vastasyntyneillä sitä paljon aivoissa. Tiibetin buddhalaisilla munkeilla on meditaation aikana korkeita GABA-tasoja. Sulkea maailma palaamalla vastasyntyneen mielen puhtauteen.

GABAn suojaava verho estää aivoja kokemasta sellaista, mitä emme pysty käsittelemään.

Epilepsiassa on vaarallisen alhainen GABA-taso ja aivot alkavat käydä yli-
kierroksilla. Epileptikoiden kokemukset
kuten niiden, jotka olivat kuolleet – ja
tulleet takaisin. Kuolemanrajakokemuk-
set ruumiista irtautumisesta, syvästä
yhteydestä kaikkeen ja voimakkaasta
rauhan tunteesta. Viimeisillä hetkillä
GABAn määrä putoaa nolleen, aivojen
suodattimet poissa. Kuoleman kokemus
virtaa sisään eikä mitään sulkeudu pois.
Kuolinprosessissa aivomme suodattimet
avautuvat ja meistä tulee radio, joka
kuulee koko spektrin. Kuolemanrajako-
kemuksessa kuvaillaan täydellisen yksey-
den tunnetta, kaiken tietävää autuutta.
Legendassa, jonka mukaan ennen kuole-
maa elämä kulkee ohi silmien editse,
on perää. Kuoleman hetkellä tietoisuus
hylkää fyysisen maailman ja liittyy kok-
konaisuuteen. Kuolema ei ole ainoa tie
valaistumiseen. Historia on täynnä ajat-
telijoita, jotka saaneet nähdä vilahduk-
selta jumalallisen valon. Ottaneet vas-
taan enemmän informaatiota maailman
kaikkeudesta.

Ihmiskunnan seuraava taistelukenttä
on ihmismieli. Psykotroniikka tutkii pa-
rapsykologisia ilmiöitä: ajatuksen lukua,
aisteista riippumatonta havaitsemista,
aivopesua, muuntuneita tietoisuuden
tiloja. CIA:n projekti oli Stargate. En-
simmäisiä yrityksiä testata mahdollista
ei-paikallista tietoisuutta ja kehittää
tarkkailutekniikka etänäkeminen. Nä-
kijä meditoi hiljaisessa paikassa, vaipuu
transsiin, projisoi tietoisuuden pois
ruumiista, vapauttaa paikallisista siteis-
tä. Voi nähdä, mitä kaukaisissa paikois-
sa tapahtuu. Sotilaallinen näkökulma

kouluttaa psyykkinen vakooja, tarkkail-
la kaukaisia kokouksia, keskusteluja ja
palata raportoimaan. Etänäkeminen on
uusi ase.

Astraaliprojektio muinaisen Egyptin
pyramideissa oli kulmaan sijoitettuja
kuiluja, joiden avulla faaraoiden sielu eli
Ka voisi kulkea tähtiin ja takaisin. Faa-
raot ymmärsivät ei-paikallisen tietoisuu-
den. Ikuinen, aineeton sielu on yhtei-
nen kaikille uskonnoille. Elämämme
viimeisistä hetkistä tulee totuuden en-
simmäisiä hetkiä. Kuolemanrajakoke-
mukset osoittavat kuolevien olevan hel-
pottuneita päästessään eroon vanhasta,
loukkaantuneesta tai sairaasta ruumiis-
taan. Virtuaalitodellisuuden päämäärä
on periaatteessa huijata aivot uskomaan
illuusioon. Mitä enemmän virtuaalista
syötettä saa aivoihin – näkymiä, ääniä,
liikkeitä – sitä todennäköisemmin aivot
uskovat, että keinoitekoinen tilanne on
todellinen. Jokainen yksittäinen piste
sisältää kaiken muun. Ei ole yksilöä,
vain kokonaisuus. Jokainen henkilö si-
sältää kaikki muut, emme ole erillään
muista. Olemme yksi tietoisuus. Ai-
voimplantit tulevaisuuttako? Elon Mus-
kin Neuralink kehittänyt ihmisaivojen
ja tietokoneen välille viestiyhteyksiä
tietyissä sairauksissa. Ihminen sulautuisi
nopeasti kehittyvään lajiin: teknolo-
giaan. Neuroniverkko, implantti, mikä
laitetaan aivoihin. Tekniikka ei pysty
ottamaan vastaan signaaleja kosmisesta
maailmasta. Siihen pystyvät vain aivot.

Sasha on romaanissa tyttö, joka sai-
rasti epilepsiaa. Hänelle istutettiin siru
ja hermoverkko, aivojen pinnalla paksu
kärhien verkosto, joka levittäytyi kuten
loinen ja kuviteltiin parantuneen. Epi-
lepsia on mielen muuntunut tietoisuu-
den tila. Epileptikkoja olivat Vincent

van Gogh, Agatha Christie, Sokrates ja Fjodor Dostojevski. Ovenavaus jumalalliseen, mielen autuas erkaneminen fyysisen kuoren kahleista, voimakkaan luovuuden ylimaallinen purkaus. Näyt, hurmostilat, jumalalliset kohtaamiset, yliaistiset kokemukset.

Implantilla voi aiheuttaa väkisin ruumiista poistumiskokemus, joka kestää jopa yli tunnin. Sashan aivosolut sulautuivat nopeasti keinoitekoisten kanssa, mutta maan alta nousikin hirviö. Ensin näkyviin kasvot, harmaat ja piirteettömät. Pää oli karvaton, mustan viitan hupun verhoama ja kylmät silmät. Kasvot ja pää olivat saven peittämät. Olen Golém Sashan suojelija, se viestitti. Olen kuollut monta kertaa. Kuollut menen vain näkyvistä. Äkillinen savant-oireyhtymä, todiste ei-paikallisesta tietoisuudesta, vaurioituneista aivoista, jotka ottivat vastaan useita signaaleja. Sivupersoonahäiriö, psykologinen ilmiö, joka ilmenee useina persoonina yhden ruumiin sisällä. Kaksoispersoonallisuuden diagnoosi tehty jo 1800-luvulla. Teos Tohtori Jekyll ja herra Hyde on eräs kuvaus.

Golém ja Sasha elävät samassa ruumiissa. Sasha yksin on viaton uhri. Hänessä salaiseksi luokiteltu aivosirun prototyyppi ja aivoimplantissa jonkinlainen jäljitin. Sashan päässä on laitteet, pitkälle kehitetyt keinoitekoiset hermosolut. Koheet aivoissa pahensivat hänen sairautaan. Epilepsiakohtauksessa hankalaa, että Golémin aivot käynnistyivät uudelleen ja palasivat alkuperäiseen tilaan Sashaan. Paikalle saapui siis sivupersoonana, ovat kaksi eri hahmoa ja pitäisi suhtautua sellaisina. Golém ennen ilmaantumista ilmoitti menevänsä Eetteriin. Eetterikehossa ovat ominaisuutemme, osa pitäisi puhdistaa. Golém murhasi

monia suojellessaan Sashaa eli puhdasta puoltaan.

Tietoisuutta kuoleman välttämättömyydestä hallitaan normaalioloissa valikoimalla strategioita kuten kieltäminen, hengellisyys, mindfulness, filosofioita. Tai alamme pelätä, maailma on turvaton. Romahtava ympäristö, ydinsodan uhka, pandemiat, kansanmurhat. Laukaisee aivoissa pelonhallintastrategian varautumalla kaikkein pahimpaan. Mitä enemmän pelkäämme kuolemaa, sitä enemmän takerrumme itseemme, tavaroihimme, turvallisiin tiloihin ja kaikkeen tuttuun. Enemmän kansallismielisyyttä, rasismia, uskonnollista suvaitsemattomuutta. Varastamme muilta, muutamme materialistisemmiksi. Ne, jotka eivät pelkää kuolemaa, käyttäytyvät hyväntahtoisemmin, hyväksyvät kanssaihmissä, ovat yhteistyöhaluisia, välittävät ympäristöstä. Siis eläisimme parantuneessa maailmassa. Tietoisuutemme selviytyy fyysisestä kuolemasta ja jatkaa elämää. Ei ole loppu, tuolla puolen on todella jotakin.

Verkkomaailma ei ole sidoksissa paikkaan. Siellä eletään ruumiittomana mielenä, vapaana fyysisistä pidäkkeistä. Liikkua vaivattomasti, minne vaan, nähdä mitä tahtoo, olla vuorovaikutuksessa muiden ruumiittomien kanssa vaikka Internetissä. Kuin ruumiistapois-tumiskokemus, irrallisia, painottomia, yhteydessä kaikkeen. Onko nykyinen teknologia osa hengellistä evoluutiota?

Sasha selviää omaksi itseksi, mutta sivupersoonana Golém ilmestyy vielä varjosta matkustamoon tytön matkatessa Amerikkaan. Nyt on valta jättää Sasha, mutta jatkaa jonkinlaisena vaistona, aavistuksena. Golém antoi myös itselleen luvan kadota syvimpään uneen.

Yrjö Härkänen

Välillä olen joku muu

Olen kolibri Afrikan viidakossa ja samalla harmaa varis Suomessa. Minun intohimoni on vallata nämä ääripäät, ja tervehtiä niitä.

Variksen on parempi täällä Suomessa kuin kolibrin. Kolibri ei löydä täältä haluamaansa, suurten kukkien mettä, ja sillä on kylmä. Lyhyt kesä, loput nälkäpaastoa ja pakkasta. Ei onnistu kolibrilta. Silti haluan olla se täällä Suomessa aina välillä. On mukava olla toisen värinen ja selvitä huomiseen.

Olla joku muu on joskus tervetullutta. Silloin kun se tuo mukanaan uutta tuulenvirettä ja uusia oivalluksia. Kunakin tehtäväksi jää arvioida uusien tuuliensa sopivuutta yhteiseen ymmärtämiseen. Entä, jos ei siihen kykene? Sekin on silloin tarkoitettua.

Syksyn ruskeat, keltaiset ja punaiset lehtikasat haravoiden alla ennen kottikärryyn laittoa koostuvat sadoista ja tuhansista yksittäisistä lehdistä. Sitä ennen ne ovat kasvaneet puissa vihreinä eläen ihmisten tuoreita ajatuksia.

Nyt, talvella, ovat nuo ajatukset siirtyneet uudelleen arvioitaviksi. Suomessa tarkastellaan ajatuksia monelta kantilta ja pitkään. Ja se on hyvä!

Eikö ole hienoa, että elämme neljän vuodenajan ja tuhansien järvien maassa? Meidän suomalaisten ajatukset ja tunteet ovat mukautuneet ympäristön sääoloja myötäileviksi, vaihtuen kesäisestä auringonpaisteesta talviseen lumikinos-ten sinfoniaan. Täällä ei kolibri viihdy kuin ihmisten ajatuksissa. Sen sijaan varis, korppi ja naakka sekä kyyhky, pöllö ja joutsen löytävät täältä elinsijansa.

Kun nousen ylös jyrkkää vuoren rinnettä, ja jos vuori kurottaa kauas ikuisuuteen, askeleeni on samalla kepeä ja samalla raskas. Kepeyttä edustaa ajatukseni ja sydämeni kirkas sointi, raskautta kosmoksellinen vastuu ajatuksistani, tunteistani ja teoistani.

Hengessä voimme matkustaa vaikka minne. Itsemme sisään, toistemme sisään, Afrikan viidakkoon tai voimme pysytellä Suomessa. Hengessä voimme taipua kolibrin päivään tai suomalaisen varisvanhuksen sielunelämään.

Teosofiasta kertova elokuva ”One Fire” sai maailman ensi-iltansa Teosofisen Seuran Maailman Kongressissa Vancouverissa heinäkuussa 2025. Eloku-
van on ohjannut suomalainen Terhi Ahava. Elokuva on mahdollista näh-
dä valkokankaalla Helsingin Orion-teatterissa 20.12.2025. Lisätietoja sivustolla
<https://www.onefirethefilm.com/>.

The Journal of Near-Death Studies julkaisi vertaisarvioidun artikkelin ”Life Re-
views in Near-Death Experiences and in Theosophy”, Natasha Tassell-Matamua,
PhD; Antti Savinainen, PhD & Bruce Greyson, MD (Vol. 42, No. 2, Summer
2024). Artikkelissa vertaillaan teosofisten opettajien (Mathatma Kuthumi, H. P.
Blavatsky, Annie Besant ja Pekka Ervast) tiedonantoja elämäkertauksesta kuole-
man rajalla tieteellisen kuolemanrajakokemuksen tutkimuksen tuloksiin. Lehden
kotisivun verkko-osoite: <https://urly.fi/3YCb>

JOURNAL OF NEAR-DEATH STUDIES

VOLUME 42 | NUMBER 2 | SUMMER 2024

EDITOR'S FOREWORD

Janice Miner Holden, EdD

83

ARTICLES

Life Reviews in Near-Death Experiences and in Theosophy

Natasha A. Tassell-Matamua, PhD; Antti Savinainen, PhD;
and Bruce Greyson, MD

85

Chronos and Kairos: The Perception of Time in Near-Death, Mystical, and Psychedelic States of Consciousness

Mitchell B. Liester, MD

103

Dead But Not Gone: Thoughts on the Next 50 Years of NDE Research

Raymond L. M. Lee, PhD

127

LETTERS TO THE EDITOR

Endorsing IANDS's Endorsement of a Post-Physicalist Worldview

Neal Grossman, PhD

141

Should IANDS Endorse a Post-Physicalist Worldview? Embracing a Nuanced Approach

Deborah Hillman, PhD

145

Supporting IANDS's Endorsement of a Post-Physicalist Worldview

Thomas Spitzer, BSEE

146

My View on an IANDS Post-Physicalist Worldview Endorsement

Bryon K. Ehlmann, PhD

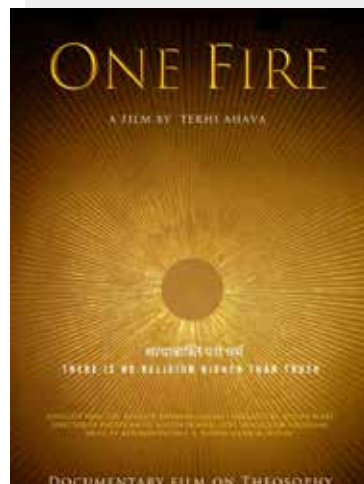
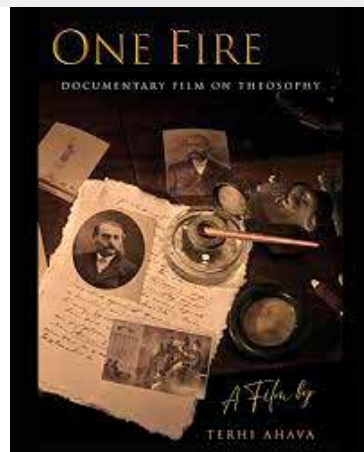
149

Worldviews: Personal Opinions vs. Official Endorsements

Bruce Greyson, MD

152

Change of Mind: No Longer Supporting IANDS's

Väliaika

Tässä maailmankaikkeudessa
näkyvät loputtomat jäljet,
jotka toiset ovat taaksensa jättäneet.

Yli sukupolvien, yli henkimaailmoiden
ne ottavat meidät mukaansa ketjuun,
hetkelliseen näytelmäänsä.

On otos toisensa perään yhtä aikaa
uusi ja vanha, kertaalleen esitetty
eri hahmoissa, eri tunnetiloissa,
kunnes joku sanoo: seis, väliaika.

On toisten punnittava näkemäänsä,
kokemaansa että näytös voi jatkua,
niin etteivät ne itse tiedä näytelleensä,
olleensa osa jatkumoa, johon joku sanoi:
seis, väliaika.

Liuku

*Painan pääni veden alle.
Annan veden pudottaa pohjaan,
liu'un läpi sen, mistä liu'uta ei,
pois itsestäni.*

*Kaiken tavoittamattomiin,
kuulen vain kuiskauksen
aallot koskettavat rantaa.*

Reeta Liskola

Toimihenkilöt

Ruus-Risti ry.

Merimiehenkatu 31,
00150 Helsinki
www.ruusuristi.fi

Johtaja

Aija Tuukkala
Mariankatu 19 A 2,
00170 Helsinki
p. 044 062 3145
aija.tuukkala@kolumbus.fi

info@ruusuristi.fi
tiedotus@ruusuristi.fi
hallitus@ruusuristi.fi

Sihteeri

Jukka Sarno
p. 040 567 7485
jukkasarino@gmail.com

Rahastonhoitaja

Tauno Hakulinen
rakennushakulinen@gmail.com
talous@ruusuristi.fi
laskut@ruusuristi.fi

Verkkolaskuosoite

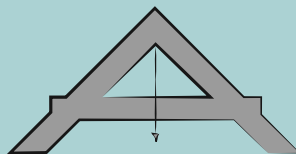
0037074850112OKOYFIHH
Ruusu-Risti ry:n jäsenmaksut
Op-Pohjola FI50 5720 9920 1090 39

Ruus-Ristin Kirjallisuusseura ry.

Danske Bank FI33 8000 1500 0786 89
Kirjallisuusseuran viitenumero 1300
jäsenmaksuille (v. 2025, 20€)
ja kirjaostosten viitenumero on 1313

Kirjallisuusseuran johtaja

Rauno Rinkinen
Auroratie 44, 02420 Jorvas
p. 040 483 4798

Ruusu-Risti perustettiin Helsingissä 14.11.1920.

Järjestön tarkoitus selviää seuraavasta ohjelmasta:

- 1) Ruusu-Risti on totuudenetsijäin järjestö, jonka jäsenet tunnustaen kaikkien ihmisten veljeyden katsomatta rotuun, ihonväriin, kansallisuuteen, uskontunnustukseen, yhteiskunnalliseen asemaan, sukupuoleen tai muihin ulkonaisiin rajoituksiin, osoittavat toisilleen mitä suurinta suvaitsevaisuutta ja ymmärrystä sekä pitävät totuutta korkeampana kaikkia uskontoja.
- 2) Ruusu-Risti on vapaan ajattelun pyhäkkö, jonka jäsenet etsivät totuuden ydintä, salaista jumalviisautta, mikä piilee kaikkien aikojen uskonnoissa, mytologioissa sekä filosofioissa ja tieteellisissä järjestelmissä.
- 3) Ruusu-Risti on renkaana ihmisten näkymättömässä veljeskunnassa ja sen jäsenet etsivät ikuisen elämään vievää tietä, joka kasvattaa ja kehittää ihmisessä veljeyden henkeä.

Ruusu-Risti on itsenäinen järjestö. Ohjelmansa nojalla se kuuluu H.P. Blavatskyn vuonna 1875 alkuunpanemaan teosofiseen liikkeeseen. Ruusuristiläiset ovat joko jäseniä tai looshijäseniä. Ruusu-Ristin jäseneksi pyrkijä kääntyy tuntemiensa järjestön jäsenten välityksellä (kaksi suosittelijaa) Ruusu-Ristin johtajan puoleen. Ruusu-Ristin sisäinen työ (looshityö) toimii henkisen kasvun kouluna Pekka Ervastin ohjeiden mukaisesti.

Looshityö on järjestetty seremonialliselle pohjalle, ja looshijäseneksi saattaa Ruusu-Ristin installoitu jäsen pyrkiä kääntymällä suoraan johtajan puoleen.

